

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petisör egyszeri hirdetése 30 fill. Többszörös hirdetést jutányosabb. Nyilattér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-
Szövetség — Magyar Vedőegyesületnek és az Eperjesi
Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A kassai megyéspüspök apostoli látogatása Eperjesen.

Dr. Fischer-Colbrie Ágost kassai megyéspüspök nagyobb bérmautató tesz Sárosvármegyében, s apostoli körútjában elsőnek városunkat látogatta meg. Városunk katolikus közönsége oly nagy örömmel várta a kiváló főpásztort, a mily nagy szeretettel s ragaszkodással viselkedik eredettől fogva iránta. Olyan is volt az a fogadtatás, a minőt csak nagy szeretet szokott lehetővé tenni. De a város egész közönsége, mint *kegyúr* nemkülönben a legnagyobb örömmel fogadta azt az egyházfejedelmet, ki büszkeséggel nevezte el Eperjest egyházmegyéje legszebb gyöngyének.

Szerdán délután a félhat órai vonattal érkezett egyik udvari papja kíséretében, s a pályaudvaron, mely ez alkalomra gyönyörűen fel volt díszítve, a város közönsége s a kath. hitközség tekintélyes nagy képviselője, melyben vármegyénk főispánja is résztvett, fogadták. A város nevében Magyar József főjegyző üdvözölte, a hitközség örömet Zaborovszky Béla prépost tolmácsolta.

A hosszú kocsisor, a postapalota mellett nagy izléssel felállított s két fiatal iparosunknak (Kaluzsa és Mátrai) ezirányú képességeit is előnyösen igazoló diadal-íven át s a gör. kath. tanulóifjúság sorai között, a gör. kath. székesegyház felé tartott, hol a püspököt a káptalan rendkívül nagy fényvel s ünnepélyességgel fogadta. A nagyprépost szeretettől ékes és lelkes latin beszéddel üdvözölte a püspököt, melyre a püspök meghatóan vála-

szolt. Majd egy húszpercnyi, mély tartalmú szertartás után, mely alatt a kispapok impozáns énekkara valósággal remekelt, a püspök, áldást osztva, megölelte, megcsókolta a kánonkokat s továbbhajtatott a főimn., az elemi iskolák s az Angolkisasszonyok növendékeinek sorfalai között a kegyúri plébánia felé. Onnét ünnepélyesen bevonult a templomba, hol a feledhetlenül szép egyházi ünnepség keretében a Mária-kongregációba sok új tagot vett fel s olyan buzdító beszédet intézett a jelenvoltakhoz, melyet a gondos főpásztor szeretetének gyöngédsége, a gondolatok mély igazságának hódító ereje, ragyogó nyelvezetének könnyedsége s világossága, s egész egyéniségének lekötöző megnyilatkozása hosszú időkre emlékeztetéssel tesznek.

Másnap csütörtökön, a bérálás napján a nagytemplomban (hol sárosi tónyelven is tartott a tónyelvű hívekhez egy beszédet), az Angolkisasszonyok kápolnájában, a Ferenczrendiek templomában (hol a főimn. Mária-kongregációjának új tagjait vette fel), majd a főgimnáziumi ifjúság ünnepélyén, összesen hat (más-más) beszédet mondott, melyek úgy tartalmuk mélységénél, mint alakjuk közvetlenségénél s nagy hatásánál fogva nagy lelkeknek ragyogó emlékei maradnak. A bérálás szentességében közel kilencszázán részesültek. Csütörtökön még résztvett a d. u. 6 órai litánián, mely alkalommal, úgy, mint az előző estén, az Angolkisasszonyok belső növendékeinek bájos szép énekkara emelte az ájtatosság fényét, a résztvevők áhítatát.

Az egyházfejedelem tiszteletére szerdán este a prépostplébános, csütörtökön este

Uhlarik Mátyás hitközs. elnök adtak estebédet. Az elsőn a helybeli latin papságon kívül a főispán, Kovaliczky Kornél nagyprépost, Krayzell polgármester, Uhlarik hitk. elnök, Gerbery Sándor sz.-sz. tanácsos, plébános, dr. Tergina tanfelügyelő, Saly főkapitány, Magyar főjegyző stb., s a másikon a főispán, a nagyprépost, a prépostplébános, a polgármester, a főjegyző s a plébánia papjai stb. vettek részt. Csütörtökön az Angolkisasszonyok vendége volt a püspök (ebédre), hol a növendékek igen kedves ünnepélyt is rendeztek tiszteletére. Csütörtök délelőtt a püspöknel br. Vever János vezérőrnagy, a káptalan, a két kath. hitközség, a tanfelügyelőség, a főimn., az ált. tanítóegyesület, az összes gör. és latin kath. egyletek s intézetek tisztelegtek.

Az egyházfejedelem pénteken reggel félnyolc órakor hagyta el városunkat s Bajor község felé folytatta apostoli útját, melyen a város s a kath. hitközség figyelme s híveinek áldó szeretete voltak kísérői.

Mit tett az Országos Gyermekvédő Liga az elhagyott és züllött gyermekek érdekében?*

Borzalmasan érdekes, megdöbbentően gazdag téma a gyermeknyomor; de itt nem festhetünk róla hí képet; csak az a célunk, hogy a szörnyű helyzet enyhítéséről szóljunk. Egyszerűen, frázistalanul és a lehető rövidséggel igyekezzünk teljesíteni a kötelességünket.

A csecsemőkkel kezdjük. Többszáz fejlődő emberélet pusztulását megakadályoztuk. Az apróságokat megfelelő táplálékhoz juttattuk. Ha az anya — bármily szánalmas állapotban tengődött — a gyermekétől nem akart megválni: kapott tartásdíjat. Sok szülőt állandó keresethez juttattunk, hogy a csecsemőt nevelhesse;

* A Liga legújabb jelentéséből.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Németországi úti emlékek.

Írta: dr. E. Nagy Olivérné Kvassay Annuska
(Folytatás)

A késő őszi napsugár bágyadtan kandikált be az ólomkarikás ablakon, és én elmélázva tekintettem ki a halódó természetbe, a sárguló erdőre, alant a völgyben kigyózó országútra, melyen néhány vásáros szekér döcögött a város felé, talán éppen úgy, mint közel négyszáz esztendő előtt... De zakatolva közeledik egy vasszörnyeteg, a merre csak rohan, sűrű fekete füstöt hagy maga után, eszeveszett gyorsasággal vágat, egy pillanat és egészen eltűnik szemünk előtt... Csak a fojtó, fekete füst, a mely, mint a köd, lebeg a föld felett, jelzi, hogy erre járt... A modern kor, a haladás jelképe, a lázasan lüktető, munkáért, kenyérért harcoló kor; e mellett eltörpül minden egyéb eszme, minden más gondolat, a létező való küzdelem századunk jelszava... György úr, mikor kitekintett komor szobájának ablakából, vajjon gondolt-e arra, hogy lesz még idő, midőn az a nagy, fenséges eszme, a vallás eszméje, a mely két ellenséges táborba szólította az emberiséget, és a mely annyi életet kívánt, oly sok keservet és könyvet fakasztott, valamikor, néhány száz év múlva, mint a szeretet szimbóluma, más és más felfogással ugyan, de egyesítve az Isten mindenhatóságának tudatában,

a béke útján halad? Talán sejtette a jövőt, talán végső célként az ő szemei előtt is ez lebegett, munkája kezdetén, nem is gondolva arra, hogy ezt a csendesen ringó tengert, az emberiség tengerét, melyet ő csak mozgásba akart hozni, örült viharként korbácsolta fel...

De van szebb része is ennek az ódon várnak, mint ez a puritán, kis szoba. Egy hatalmas, pompás terem ejti bálmatba a látogatókat; tükörsima parkettje magán hordja a modernség bélyegét. Alig két esztendeje itt adott Vilmos császár ünnepi ebédet. Mert néha bizony fölkeresi az uralkodó is Thüringiának ezt a szép várát; berendezett lakosztálya is van itt. A terem díszítése igazán mesteriek, és kielégítik a legművészebb ízlést is. Van még ennél egy kisebb terem is; ott ment végbe a híres dalnokverseny, melyet Wagner olyan remekül zenésített meg. A terem egyik falán meg is van örökítve az a jelenet, a mikor a győztes, térdreereszkedve, lehajtotta fejét, hogy a győzelmi trofeumot, a babékoszorút, a fejedelemtől elfogadja.

De az idő indulásra intett; búcsút kellett vennünk a szép Wartburgtól. A nap már hanyatlóban volt, vörös palástját ráborította az ódon várra; biborszínben tündökölt az ősi falak, mintha a régi dicsőséget akarnák hirdetni, a mikor még vidám, népes volt ez a sásfészek, híres dalnokok gitárpengetését visszhangoztatták a falak, és daliás lovagok, hamvasarcú várkisasszonyok vidám kacagását, szerelmi suttogását vitte el a röpke szellő... Szókehajú, álmo-

dozó szemű várkisasszonyok, vajjon ti miről ábrándoztatok? Talán vártatok a deli ifjút, ábrándvilágok szép hősét, álmaitek megvalósítóját? Avagy könyves szemekkel tekintettetek le a kigyózó útra, a melyen szeretett lovagotok csatába indult, és reszketve imádkoztatok kis, virágos szobátok homályában azért, a ki messze földön küzd az ellennel, avagy talán már idegen hant alatt pihen, örökre pihen?... És teltek az évek, lassan, egyformán, hajatokba ezüst szálak vegyültek, arczotok rózsái elvirítottak, és ti csak vártatok bizó reménységgel, szívós kitartással. Ugy-e, ti szép Burgfräuleinok, nem gondoltatok arra, hogy majdan évszázadok múlva, a világ minden tájáról összesereglett idegenek beszédjétől lesz hangos a ti régi váratok, hogy lengő fátyolos, lorgnettes angol missek járnak végig a ti szobáitokat, és a berlin-kölni gyorsvonat füstje tölti be az erdő illatos levegőjét? Aludjatok csak szép csendesen, és valahogyan föl ne ébredjete; ne kívánkozzatok ebbe a világba; itt titeket meg nem értené senki, és ti sem értenétek meg senkit. A ti világotokban volt sok poézis és igaz lelkesültség... Ma ebből édes-keveset látunk. Mindent eltakar az a komor, fekete füst...

A hűvös, őszi szellő megrázta a fák lombhullató koronáit, és az egész erdő zúgott-búgott, panaszos sóhajással adta tudtul, hogy közeleg a tél, és ez olyan melankolikus hangulatba ringatott, a hogy befelé kocsiztunk a völgybe. Egyszerre vidám kacagás hangja hallatszott: szemközt egy nagy társaság igyekezett fölfelé; a mint megtudtam, amerikaiak voltak.

szerzettünk neki varró- és kötőgépet, iparendélyt, árusító-kocsit, üzletet, tejcarnokot. Minden érdeklődő végignézheti, mi történik nálunk, a Bulyovszky-utca 23. száma alatt, hétről-hétre, péntek délután. Három év alatt 14,226 gyermeket mentettünk meg.

Beteg gyermekekre különös gondot fordítottunk. Kaptak gyógyítót, orvosi kezelést kórházban és üdülőtelepeken, tisztán saját költségünkre. Elhelyeztünk gyermekeket siketnémák, vakok és nyomorékok intézeteiben. A véznákat elvittük szünidei fürdő-konviktusokba, az epileptikusokat Balfra, a skrofulásokat Görényásoknára, a tüdőbajosokat külön szanatóriumba vagy jólevegőjű vidékre, jobb módú nevelőszülőkhöz. Hasonló módon helyeztük el szegény tüdővészesekeknek még egészséges gyermekeit, hogy az infekció veszedelmétől megóvjuk őket.

A külföldi illetőségű gyermekeket mind itthon tartottuk. Azelőtt, ha külföldi illetőségű ember meghalt, árváját vitték ki idegenbe, hogy a községre gondoskodják róla; bár az apja-anya évtizedekig élt itt s a gyermek magyarnak született. A rideg törvény sok szegény özvegyet megfosztott gyermekétől. Az állam nem segíthet; jön hát a Liga, és magára vállalja a nevelést: akkor itt maradhat a gyermek. Több száz ilyen apróságot megmentettünk a magyarságnak.

Kivándorlók gyermekeit Amerikából is hazahoztuk; és gondozzuk az elárvultakat, a míg önálló keretbe nem foghatjuk őket.

Tanoncz-otthon nyitottunk már eddig három helyen: Kolozsvárott, Szegeden és Nagyváradon.

Intézeteket létesítettünk a legkülönbözőbb fajtájú nevelésre. Számos gyermekért fizetjük a tandíjat. Alaposan megvizsgált hajlandóságuk szerint képeztetjük védettjeinket. Van például olyan, a kiből már jeles zongoraművész lett és hatalmas sikerrel hangversenyzett külföldön is. Természetes azonban, hogy főképp külön javító-intézeteket kellett alkotnunk. Az állami gyermekmenhelyen bajlódta olyan fiúval, a ki hetedik nevelőszülőjétől illant el, csalat, rabolt, gyújtogatott, még az intézetben is erkölcselen merényleteket követett el, s állandóan az ágy lábához kötve tartották. Az ilyen persze megfelelő intézetben kell gondozni. A Liga ezért sietett a javító-intézeti megnyitásával. Elértük, hogy már a rendőrségen különválasztják a kevésbé züllött gyermekeket a felnőtt gonosztevőktől; beviszik valamennyit a menedékhelyre vagy más intézetünkbe. Kihoztuk a gyermekeket a fegyházakból és börtönökből. Továbbnevelésre intézeteket létesítettünk: Rákoskeresztúron, Szegeden, Szalonzán, Sopronban, Nagyszőllyőn fiúk, Kőbányán pedig leányok számára.

A bűnöző gyermekek javára külön, széleskörű intézkedések történtek. Kezdeményeztük a gyermekrendőrség szervezését. 1908. július 6-án működik is ez már kiváló eredménnyel. Életre hívtuk a gyermekbírószágot, a mely 1908. október 1-jével külön ítélő-tanács a budapesti törvényszéken. Az idei január elseje óta pedig az ország nagyobb járásbírószámainál és törvényszékeinél megalakult a gyermekbírószágot. Beolvadt a Ligába a Budapesti Ügyvédi Kör gyermekvédelmi bizottsága, a melyet dr. Szilágyi Artúr Károly alapított, hogy a gyermekbűnösök védelmét rendszeres patronálsalagra fektesse. Már most a fiatal megtévedtek esetét külön

embereink kutatják, tanulmányozzák. Az eredmény tudomására visszük az általunk kiküldött ügyvédnek, a büntető igazságszolgáltatás körülményeit kinyomozzuk és tájékoztatjuk a gyermekbírószágot. Ezentúl a bíró nemcsak a büntetés kimérésével törődik, hanem gyönyörű hivatala lett, hogy a jövőre is gondoljon, s intézkedése ne a megtorlást, hanem a javítást célozza. Az új, kéthónapos védőrendszer működése már fontos eredményekkel járt. A büntetések száma nagyon csökkent; jóformán csak föltételes elítélés történt, s a javulással bízott gyermekeket a Liga vette át külön intézeteibe.

Patronázs-rendszert alkottunk az egész országban, s mindenütt szerveztük a jogvédelmi bizottságokat. Az állami javító-intézetekből kihelyezett gyermekek patronáza kizárólag a Ligáé lett. Azelőtt a legjobb esetben csendőrök jelentek meg egy-egy faluban, hogy megnézzék: jól viseli-e magát a gyerek. Képzhetjük, hogy ez mily föltűnéssel, megszegyenítéssel, sokszor még súlyosabb következtetésekkel járt. Az igazságügy-minisztérium elrendelte, hogy a javító-intézetek igazgatói már csak úgy helyezhetnek ki gyermekeket, ha a Liga előbb védnököt rendel ki számára. S szervezetünk oly kiterjedt, hogy egyetlen gyermek nem maradt védő nélkül. Egy ilyen fiú Berlinben, másik pedig New-Yorkban él, s mégis kapott védnököt. Gyámot adunk már az összes, közellátásban levő gyermekeknek. A gyám sűrűn érintkezik védettjével és pontosan jelentést tesz a Ligának, hogy minden tekintetben helyesen irányíthatjuk a nevelést.

Tengeri szolgálatot létesítettünk főképp olyan fiúk számára, a kik nagyobb szubordinációt érdemelnek. Szerződést kötöttünk a Keleti Tengerhajózási Társasággal, a mely hajóin alkalmazza a fiúkat fizetéssel. Az első csoportokról a legkedvezőbb jelentést kaptuk.

Egyesületeket támogattunk anyagilag is. Húsznál több társintézményt szubvencionáltunk, vagy fizettünk járandóságot a hozzájuk átküldött gyermekekért. A Liga nem konkurrens a többi jótékony egyesületekkel, hanem az egész magyarországi gyermekvédő mozgalomnak, az összes hasonló intézményeknek központi irodája és bőkezű támogatója.

Lapot tartunk fenn nagyszabású propagandánk népszerűsítése végett. Támogatunk más lapokat is; így a szombathelyi Gyermekvédelem című folyóiratot. Népszerű kiadványok útján is igyekeztünk megnyerni a társadalmat. Büszkének lehetünk az eredményre: a Ligának ma kétszázézerrel jóval több tagja van.

Intézetek a következők:

1. Leányjavító-intézet (Kőbánya).
2. Fiúnevelő-intézet (Rákoskeresztúr).
3. Árpád-otthon (Szeged).
4. Széchenyi-otthon (Sopron).
5. Fiúnevelő-intézet (Nagyszőllyős).
6. Szilányi-otthon (Szalonzca).
- 7., 8., 9. Tanoncz-otthonok (Szeged, Nagyvárad, Kolozsvár).

10. Csecsemő-otthon (Kassa). A Liga a kassai helyi-bizottság segítségével, ritka buzgólkodásával létesítette Kassán a Napközi Bölcsődét. Alkalmos helyen a dohánygyár közvetlen közelében nyitották meg ezt a dohányszövő intézményt. A modern higiénia követé-

léseinek megfelelően dr. Máthé Gábor vezeti nagy gondal. A szegény munkásasszonyok gyermekei találnak ott menedéket, a míg az anya kenyér után jár, a gyárban és műhelyben dolgozik. A csecsemők nemcsak ápolásban, hanem orvosi segélyben is részesülnek. A Ligának az a terve, hogy szükség esetén éjjel vagy hosszabb időre is — nemcsak egy napra — helyet ad az apróságoknak. Ha például valamelyik családban ragadós betegség vagy más fontos esemény kényszeríti a szülőket, hogy a gyermeket a Bölcsődébe adják, akkor ott tartják, a míg az infekció veszedelme meg nem szűnt, vagy a viszonyok a rendes mederbe nem terelődtek. Leányok és asszonyok számára gyermek-ápolási tanfolyamokat is fognak rendezni, hogy a helyes táplálást s ápolást elméletben, gyakorlatban egyaránt elsajátítsák.

11. Gyöngelműjék intézete (Temesvár).

12. Fürdő-konviktusok (Felsőelefánt, Szilágycseh, Remetevagyár, Szókefalva).

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Védnökünk újabb kitüntése. Körünk szeretett védnökét: dr. *Berzeviczy* Albertet újabb ismét nagy kitüntetés érte: a Szabad-Liczeum, ez a hatalmas kultúregyesület őt választotta meg nagy lelkesedéssel elnökévé az elhunyt Joannovics György helyére. Az újabb kitüntetés őszinte örömmel tölti el a Széchenyi-kör tagjait, a kiknek szívélyes gratulációját az elnökség tolmácsolta a védnök úr előtt.

H I R E K.

— **Iskolalátogatás.** Dr. *Mázy* Engelbert, a kassai tankerület kir. főigazgatója, az állami gimnáziumnak hivatalos meglátogatása végett a napokban Bártfán tartózkodott.

— **Megbízás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Fónás* János nyug. felső kereskedelmi iskolai igazgatót az alsókubini és a besztercebányai felső kereskedelmi iskolák 1909. évi érettségi vizsgálatainak vezetésével miniszteri biztosi minőségben megbízta.

— **Hivatalvizsgálat.** Az eperjesi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről *Pehovits* Ágoston pénzügyi tanácsos, helyettes-pénzügyigazgató, dr. *Tar* Károly pénzügyi számellenőrnek és *Steinauer* Ernő pénzügyi számtisztnek kíséretében, április 22-ikétől május 4-ikéig bezárólag az eperjesi m. kir. adóhivatal, illetve annak állami, vármegyei és gyámpénztári állapotát, általános ügyforgalmát s anyag- és értékezelését rovincsolta.

— **Új plébános.** A kassai r. kath. megyéspüspök, *Lukovich* Ödön földbirtokosnak kegyúri bemutatása alapján, jánosvölgyi lelkészszé *Fillya* István eperjesi káplánt kinevezte.

— **Ügyészségi megbízott.** Az igazságügyminiszter *Csabinyák* Mihály eperjesi kir. ügyészségi jegyzőt ezen ügyészség területére ügyészségi megbízottul kirendelte.

Íme, az új világ emberei eljönnek, hogy megbámulják a réginek egy kis parányát, egy képet a múltból, egy darab középkort. Megnézik minden nagyobb lelkesültséggel, minden utógondolat nélkül, csak azért, mert ez bent van a Baedekerben, és mert otthon be kell számolniuk az ismerőseiknek, hogy mit láttak? Kihagyniok semmit sem szabad.

De menjünk tovább. *Coburg* várához is fűződik Luther emléke. Itt időzött ugyanis a nagy reformátor 1530-ban. Az erdőkoszorúta kedves tájék, a régi, romantikus vár és a körülötte honoló csend és nyugalom jótékonyan hatottak zaklatott, fáradt idegeire. A vár hatalmas, erős sánczait hiába ostromolta Wallenstein seregével a harminczéves háborúban; nem volt képes azt bevenni. Kitűnő karban tartott, még teljesen épésgben levő épületei kedves látnivalót nyújtanak az idegennek. Sokat mesélhetnek gyönyörű múzeumáról, a benne található fegyver-, pánczél-, porczellán- és valódi vörösüveggyűjteményéről, a mely ritkaságszámba megy és mesés értéket képvisel. A Veste Coburgot *Bärnburgnak* is nevezték, mert állandóan medvék tanyáztak benne; persze kellő bizton-

ságba helyezve. Történt ugyanis egykor régen, már jó néhány száz év előtt, — a pontos időt bizony elfelejtettem megjegyezni, — hogy a vár ura csupa kedvtelésből egy medvepárt tartott meglánczolva egy kamarában. Nagy vendégség volt a várban, vidám zeneszó mellett mulattak a lovagok és szép asszonyok, leányok, a mikor a boltíves folyosón léptek hangzottak föl. Egyszeriben föltárukt az ajtó, és elszakított lánczokkal ott álltak a maczkók. Lett persze szörnyű ijedtség, futott, ki merre látott, de akadtak olyanok is, a kik, kővé meredve a rémülettől, mozdulni sem tudtak. Csak *egy asszony* nem vesztette el lélekjelenlétét, s a dúsán megrakott asztalról inyencz falatokat dobált a fenevadaknak, és míg ezek jóízűen lakmározottak, az egész társaság szépen kimenekülhetett. Tehát egy gyöngye asszony bátorsága mentett meg sok vitéz, hős lovagot. Ezt a jelenetet szép festménnyel örökítették meg, és ez a vár egyik termében látható is. Nagyon érdekes kép. Ugyancsak ott egy másik kép is megragadta a figyelmemet. Lakodalmat ábrázol, valamelyik szász fejedelem menyegzőjét; — hajdan a szász fejedelmeké volt ugyanis Coburg.

Nagy, parádés hintóban a főhelyen ül a vőlegény és vele szemben az ú. n. kis-ülélen a menyasszony. Úgy látszik, abban az időben mégsem tisztelhettek annyira a női nemet, hogy a férfiak ilyen udvariasságot megengedhettek maguknak. Manapság ez lehetetlenség-számba menne.

Maga a város is rendkívül érdekes; mintája a kis duodec fejedelemség székhelyének. Nem nagyobb, mint nálunk egy kisebbrendű megyeszékhely és olyan hatást is tesz az emberre. De mit is várhatnánk ilyen kis *tennischely* fővárosától, — mint Coburg fejedelemség, — a hogy azt egyik hercege gúnyosan elnevezte. Éppen ilyen kis operette-fejedelemségi székhelyeket vágytam látni, és, a mennyire úti programunk megengedte, fel is kerestük a legtöbbet. Így jutottunk el *Gothába* is. Bizony vajmi kevés látnivalót nyújt ez a városka, legfőbb nevezetessége a *crematorium*. Erről eszembe jut egy érdekes házaspár, melylyel Eisenachban találkoztunk. Éppen a berlini gyorsra vártunk, a mikor a Perronon feltűntek, meg lehetős vidékiek külsejükkel; kezükben szorongatták a körutazási jegyfűzetüket, s izgatottan jártak fel s

A tisztességes kereskedő súlyt fektet arra, hogy a régi hírnevű

Zacherlint

Hogy az ilyen csempésésektől, melyek utóbbi időben meglévesztően előfordulnak, magunkat megóvjuk, ügyeljünk legügyelmesebben a „Zacherlin” névre.

— **Szemle.** *Mörk* János gyalogsági tábornok, a 6. hadtest parancsnoka, május 14-ikén az 5. sz. gyalogezrednek kisserbeni zászlóalja; május 15-ikén pedig Eperjesen, az itteni közös-hadseregbeli csapatok fölött szemlét tartott.

— **Államszámvevőszéki vizsgálat.** A m. kir. államszámvevőszéknek, mint az ország egész kormányzati s közigazgatási kérdéseinek vagyoni, ellenőrző- s számviteli legfőbb szervének képviselőjében *Urban* István államszámvevőszéki szám-tanácsos május 5-ikétől 14-ikéig az eperjesi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéknél és az eperjesi m. kir. adóhivatalnál ügykezelési helyszíni vizsgálatot tartott.

— **Réz Mihály.** Abból az alkalomból, hogy dr. Réz Mihály jogakad. tanár és ismertnevű politikai író a Magyar Tud. Akadémia levelező-tagjai közé megválasztotta, dr. *Concha* Győző egyet. tanár, az Akadémia r. tagja Réznek irod. munkásságáról, a Bródy-jutalom odaítélésének ügyében tett előadásában, az AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ szerint a következőket jelentette: „A választó-jog rendezésével foglalkozik Réz Mihály «Magyarság és demokrácia», valamint «Nemzeti politika» című dolgozataiban. Csak ezekről kívánunk megemlékezni, mert az ugyancsak tőle való «Széchenyi-problémák» a publicisztika körén túl: az országzászló művészetének általános elméletébe vágnak. A két dolgozatot rokongondolatok töltik meg: azonban attól a bizonyos középüttől, melyet az elsőben az államkormány erősítése és a megyei autonómia hatalma közt járni megkísérelt, határozottan eltér, és elsőben még tapogatózó keresése már határozott tervre talál a másodikban. Réz Mihály gondolata a demokrácia s a magyar nemzet uralma, állami léte körül jár mérlegeli, minő demokráciának vannak meg a létfeltételei közöttünk; mint viszonylik az általános szavazati jog s a magyar hegemoniának e szavazati jog útjain megdőlése, a nemzetiségek felülkerekedése oly demokrácia kifejlődéséhez, a mely általános emberi szempontból úgy megállja helyét, az emberiség kulturáját biztosítani abban a mértékben képes legyen, a mint azt a magyar nemzet képes volt. A szavazati jog várható kiterjedésével kapcsolatban azután a magyar hegemonia biztosításának eszközeire, mindenképp a közigazgatás államosításának elodázhatalan szükségességére tér; mert a nemzet hatalmának, fölényének erősítése befelé a széthúzó faji, felekezeti, szociális törekvések ellenében az az út, mely kifelé, Ausztriával szemben is legbiztosabban vezet győzelemre. E gondolatot teljes tudományos vértetéssel, a tények alapos ismeretével, mondandóinak világosságával, nyelvezete előkelőségével terjeszti az olvasó elé, a kit vezérgondolatának tartalmáról a részletek tömegében sem enged megfélekedni, mert gondolatát a tények természetes láncolatában tudja bemutatni.“ Itt említjük meg, hogy Réz Mihály kitüntetésének hatása alatt a jogakadémia tanári kara rendkívüli ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a kitüntetettnek üdvözlése volt. Dr. *Mikler* Károly elnöklő dékán előadta, hogy Réznek a Tud. Akadémia tagjául történt megválasztása a jogakadémiára is megtiszteltetés, melyet a kitüntetettnek kariársai a legnagyobb örömmel vettek tudomásul. Üdvözlő Rézt, és további

működéséhez is sok sikert kíván. *Réz* megköszönte a gratulációt és hangsúlyozta, hogy megválasztása reá nézve további munkálkodásra utaló kötelezettséget jelent. A díszgyűlés, melyen a kar összes tagjain kívül dr. *Máriássy* Béla jogakad. magántanár is megjelent, a Rézre elhangzott, lelkes eljenzéssel végződött.

— **Ösztöndíjak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Bésán-féle ösztöndíj-alapítványból *Libisch* Ottilia eperjesi áll. tanítónőképző-intézeti IV. éves növendéknek 300-koronás; az eperjesi g. kath. székeskáptalan *Podhajczsky* Jenő eperjesi joghallgatónak Bezeghy-féle 500 koronás ösztöndíjat adományozta.

— **Új alapszabályok.** A belügyminiszter a Tótsóvári Állami Tisztviselők Körének alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Iskolatársak találkozója.** *Kirchmayer* Gergely magyarjakabfalvai földbirtokos az 1883-ban, Eperjesen az evang. koll. főgimnáziumban érettségi vizsgálatot tett társait fölkeri, hogy lakcímöket a folyó évi június végén tartandó összejövetel érdekében vele tudassák.

— **Áthelyezések.** A pénzügyminiszter *Sebej* István adótitkár Giraltról Nyiregyháza; a Ksod. vasút vezérigazgatósága *Ducke* Artúr hivatalnokot Bártfáról Magyarasszlaviczára mint állomástönököt; *Adriányi* Jenő hivatalnokot Fenyőházáról Bártfára áthelyezte.

— **Kazinczy-ünnepély.** A sátoralja-új helyi Kazinczy-kör a nagy író születésének 150. ik évfordulóján, máj. 16-ikán, nagyszabású ünnepélyt rendez. Erre az Eperjesi Széchenyi-kört is meghívta. Ennek képviselőjében *Semsey* Boldizsár, Sárosvármegye főispánja és a Kör ügyvivő-elnöke, úgy *Korbély* Géza ev. lelkész, az igazgató-választmány tagja, vesznek a szép ünnepélyen részt.

— **Képkiallítás.** *Istvánffy* Gyula jónévű festőművészünk Eperjesen kisebb képeiből intim-kiallítást rendez, melyet a közönség legközelebb díjtalanul megtekinthet. A szebbnél szebb képek, — legtöbbje pasztell és tempera, valamint néhány akvarell, — a magyar alföld mélyes szeretetéséből termettek Csupa hangulat, csupa prózai egytől-egyig; bájosak, poétikusak. Itt fecsoport, amott holdtölte, másutt a Hortobágnak örökszép részletei ragadják meg az embert és tartják perczekig lekötve. Bámulatosan finom dolog valamennyi. Istenáldotta tehetség művészetének bájos alkotásai. Szépségüknél csak olcsóságuk meglepőbb Melegen ajánljuk mindenkinek, a ki szobája falát igazán becses alkotásokkal akarja díszíteni.

— **Halálozások.** Tahvári és tarkeői *Tahy* István kir. járásbírósi telekkönyvvezető, Sárosvárm. törvényhatóságának, Bártfa szab. kir. város képviselő-testületének és a bártfai ág. hitv. ev. I. egyház tanácsának tagja, a bártfai polgári társaskör alelnöke stb. május 10-ikén Bártfán, életének 54-ik évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése május 11-ikén, d. u. 5 órakor volt nagy részvétellel s azon Eperjesről is számosan megjelentek. Így *Semsey* Boldizsár, Sárosvármegye főispánja, valamint *Tahy* József alispán is, ki a megboldogultban testvérét veszítette el. Az elhunyt

Bártfa szab. kir. városnak általános tiszteletben részesült, tekintélyes polgára volt, s úgy magánélete, mint hivatala és közéleti működése révén nagy rokonszenvnek örvendett. Özvegyén, szül. bértörti *Berthóty* Vilám kívül négy kiskorú gyermeke maradt hátra.

Steinhübel Lajos május 12-ikén, életének 57-ik évében, elhunyt Kassán.

Kállai *Dubovay* Béla miskolci evang. másodlelkész Miskolcon a napokban meghalt. A népszerű és közhasznú működése kifejtett lelkésznek elhunytja általános sajnálatot kelt.

Ziegler Jakab 94 éves, egykor igen jómódú polgár Eperjesen meghalt. Neje, kivel 71 évet élt együtt, előtte nyolcz nappal halt meg 92 éves korában.

— **Vendégszereplés az eperjesi színházban.** *Zilahy* Gyula, a Nemzeti Színház művésze, debreczeni színigazgató és neje, *Zilahyné* Singhoffor Vilma énekművésznő, máj. 22-ikén színelőadást rendez. Előadásra kerül «A gyújtogatás», *Heyersmann* egyfelvonásos drámája, a melyben *Zilahy* hét szerepet tölt be, páratlan művészetével, egymaga. A darab fényes sikereket hozott neki mindenütt, a hol már eddig fellépett, s reméljük, hogy az eperjesi közönség is méltányolni fogja. *Zilahyné* énekművésze nem szorul bővebb ismertetésre. Jegyek előváltathatók lesznek *Kösch* Árpád könyvnyomdájában.

— **Megdicsért csendőrtisztek.** A magyar csendőrség főfelügyelője *Lukovich* Gyula csendőrfőhadnagyot «12 éven felüli, szakaszparancsnoki minőségben kifejtett, céltudatos és eredményes működéséért»; úgy *Labady* Kálmán csendőrfőhadnagyot «szakaszparancsnoki minőségben kifejtett, kötelességű és odaadó munkálkodásáért, valamint alárendeltjeinek helyes és célirányos nevelése- és vezetéséért» okirattal megdicsérte.

— **Szemgyógyintézet** van Miskolcon a csabai-úti szanatóriumban.

— **A felekezeti tanítók** lakbéré ügyében a minisztérium, adott esetből kifolyólag, 8056—1909. sz. a. azt az, elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy az államsegélyt igénybe vett hitközségek a törvényben megállapított lakbért és kertilletményt 1907. július 1-jéig visszamenőleg tartoznak megadni, és nem vehetik igénybe a törvényben 1910. szept. 1-jéig adott halasztási időt.

— **A Sárosvármegyei Takarékpénztár r. t.** alakuló-közgyűlését május 2-ikén tartotta meg. A közgyűlés elnökévé *Hodobay* Andor székesegyházi kanonok, pápai protonotariust választották. Jelen volt 61 részvényes, kik 339 saját és 141 idegen részvényt képviseltek 331 szavazattal. Az alapítók nevében *György* Lajos előadta, hogy az összes 1000 részvényt jegyezték, sőt tulajgyzés is történt. A közgyűlés a társaságot megalakultnak nyilvánította és az alapszabályokat megállapította. Az alapítók az első igazgatóság tagjaivá három évre a következőket nevezték ki: *Hodobay* Andor, *Roskoványi* Miklós, *György* Lajos, *Ágoston* Károly, *Bohrandt* Lajos, *Gerő* Mihály, br. *Ghillány* László, *Engländer* Adolf, *Hartmann* Emil, *Moskovits* Gyula és dr.

alá. Hová utaznak? — kérdé tőlük egy vasúti alkalmazott. — Hát oda, a hol a halottakat elégetik, — volt a meglehetősen együgyűen adott válasz. — Mondtam is az apjukomnak, hogy az ilyen esodát már meg kell nézni, aztán, ha megtetszik a dolog, hát majd mi is valamikor odavitetjük magunkat halálunk után, — tették hozzá fontoskodva. Ürsten, — gondoltam magamban — hát ez is utazás? Van ezeknek az embereknek fogalmuk a szépről, művésziről? Elindulnak, kétségkívül jó csomó pénzzel, hogy világot lássanak, meg otthon a falujokban eldicsekedhessenek, hogy hol mindenütt jártak, és ekkor az egész szép programból csak annyit tudnak, hogy odamennek, a hol a halottakat elégetik. De hisz' ebben ők nem állanak egyedül. Hány ezer meg ezer ember tesz évente egy-egy nagyobb utat? Körutazási jegyével végigrohan a városokon, minden különösebb cél nélkül, csak azért, hogy mondassa: igen, én láttam Berlint, vagy akármelyik más várost. De ha azt kérdezném tőle, hogy mit látott, bizony kissé zavarba jönne, mert azt nem felelhetné, hogy nagy házakat, sok autót és örökké hőmpolygó emberáradatot. Volt az orfeumban, egy-két színházban, — látta Berlint. Oh, de sajnálom az utazásnak ilyen mártírjait! Mert csakis így nevezhetem őket, hisz' így utazni kinszenvedés lehet. Bejárni egy nagy darab földet, szoronkodni a túlszűfolt vonatokon, veszedni a szállodai portásokkal, pincézerekkel, örökösön bepakkolni, kipakkolni és jó csomó pénzt kidobni! No hát, kérem, ha ezek nem mártírjai az utazásnak,

akkor nem tudnám megmondani, hogy kik lennének azok? Utazni kell, mert es divat, akár van hozzá látó szemünk, akár nincs, de azért meg kell azt cselekednünk. Azért mondom, hogy látó szemünk, mert nem elég, hogy minden tárgyat vagy személyt megpillantsunk, hanem az a fő, hogy hogyan látjuk azt meg, milyen impressziót kelt bennünk? Hogy mindent kellőképpen értékelni tudjunk, hogy mindenből tanulságot vonhassunk le, azt nézzük meg, a mi érdekel és vonz, a mi legjobban megfelel az egyéniségünknek, mert azt hiszem, az utazásnak az a célja, hogy tanuljunk, tapasztaljunk, látóörünket tájítsuk, nem pedig pusztán az, hogy eldicsekedhessünk vele.

Mikor útnak indultunk, már megvolt a programunk arra nézve, hogy mit akarunk látni? Természetesen, bent szerepelt *Weimar* is. *Weimar!* A hol minden talpalatnyi föld három nagy emberre emlékeztet: *Goethe*, *Schiller* és *Liszt*. Ez a kis földi paradicsom át meg át van hatva idealizmussal és poézissal. Iskolásleánykoromban álmodozón hallgattam az irodalomtanárom magyarázatait, a mikor a két nagy német költőről és a magyar zeneköltőről, a német irodalom legfőbb büszkeségeiről, beszélt. *Weimar*, sóhajtottam fel, ha én egyszer megláthatnám téged! Ha bejárhatnám azokat a helyeket, a hol ezek a lángelmék éltek és alkottak! — És megláttam *Weimar*! A látása valami jóleső, elmélázó, romantikus hangulatba ringatott. Mintha az ő szellemük lebegne fölöttem... minden, minden rájuk emlékezett.

Itt egy sötány, a hol gyakran járkáltak gondolataikba mélyedve. El is nevezték ezt *Philosophenwegnek*. Ott egy pad, kedves pihenőhelyük, amott a házak, a hol laktak és bennük sok-sok értékes ereklye, a mik hajdan az övéik voltak. És a míg végigsétáltunk a *Philosophenweg*en, megértettem, hogy itt tudtak ők alkotni, ez a környezet, a bájos vidék, a zöld, lankás dombok, a csacsogó csermely, a csicsergő madarak, minden fű, fa és bokor ihlette őket, a múzsa csókja itt édesebb, mint a nagyváros sötét, komor berkaszárnyáinak kicsiny szobáiban, a hova csak lopva jut be a napsugár, a honnan száműzve a madárdal, távol a zöld erdő, a csobogó kis patak, csak az embertenger tompa zúgása téved be a bezárt ablakokon. Hogy lehetne akkor pacsirták énekéről, csermely csobogásáról, erdő zöldjéről és édes, rügyfakasztó tavaszról szívből zengeni, a mikor abból vajmi keveset érzünk? Nekik mindebből bőségesen kijutott, és a mellett az élet nehéz gondjai, a kenyérszerzés sem bántotta őket. Ott éltek a nagyhercegi udvar fényében, jólétben; minden kívánságuk készséggel teljesült. És ők alkothattak nagyot és dicsőt. Mert Németországban már akkor is megbecsülték a szellemet és tehetséget, sokkal jobban, mint nálunk mostanában, és értékét is jól ismerték. Így nevelhettek maguknak koszorús költőket, híres zeneszerzőket, nagy államférfiakat, a kik hírt, dicsőséget hoztak nemzetüknek. Tőke ez, a mely bususan kamatozik. A weimari fejedelmek jól tudták, hogy mit cselekesznek.

(Folyt. köv.)

Turkinyák Aladár. Nyomban a közgyűlés után az igazgatóság tartott ülést, s elnökévé *Hodobay* Andort, alelnökévé *György* Lajost és *Roskoványi* Miklóst, ügyészévé pedig dr. *Ferbstein* Károlyt választotta meg.

— **Az eperjesi közkórház** építésére kilencz ajánlat érkezett. A terveket, melyek egytől-egyig igen szépek és sikerültek, Faragó József városi mérnök-tanácsos hivatalos helyiségében meg lehet tekinteni. A pályázat eredménye fölött a kiküldött nagybizottság valószínűleg a jövő héten fog dönteni.

— **Ruhák** a légszében tisztítottak és festettek *Haltenberger* Béla ruhafestő-gyárában, Kassa. Képviseelve Eperjesen *Theiss* Ármin czég által.

— **A gyermeknap Eperjesen** jún. 6-ika helyett valószínűleg jún. 13-ikán fog megtartatni. Délelőtt a korzón térzene lesz és a felállítandó urnák előtt a hölgyek gyűjtenek a közönség körében. Délután a Müller-(volt Sarlay-)féle kertben a gyermeknap folytatódik. Ennek igen mulatságos jellege lesz és szerepel benne érdekes gyermekhangverseny is. A gyermeknap védőnője *Semsey* Boldizsárné, Sárosvármegye főispánjának fenkölt gondolkodású, nemes-érzésű neje. A délelőtti gyermeknapot dr. *Dessevffy* István, a délutáni pedig *Saly* Győző fogja rendezni. Terve van véve alkalmi újságnak kiadása is, melyet a helybeli három lap szerkesztői adnak ki, és a melybe főleg városunk szép asszonyai is fognak cikkeket írni. Sárosvármegyét illetőleg *Tahy* József, vármegyénk alispánja, a hét járás főszolgabírához, a három város tanácsához, a jegyzőkhöz és az előjáróságokhoz meleghangú felhívást intézett. Ebben, a vidéket illetőleg, a gyermeknapnak lehetőleg pünkösdkor való megtartását ajánlja. A Liga — alispánunk kérésére — már több ízben segített sárosvármegyei ügyekben is; több ízben segélyt adott szülőkhöz, kisgyermekes szülőkhöz, elvállalta vak leánya neveltetési költségeit; s legutóbb beleegyezett abba, hogy az eperjesi árvaházban vármegyei gyermekek részére három hely létesítsék, mely helyek költségeit a Liga fogja viselni. A Liga jótékony működésével lapunk mai száma hosszabb cikkekben foglalkozik. Igen kívánatosnak tartanók ezek alapján, hogy közönségünk az eperjesi, illetőleg a vármegyei gyermeknapokat bő pártfogásában részesítsen.

— **Elítelt fogműves.** Annak idején megírtuk, hogy az eperjesi járásbíró *Kelen* Adolf volt itteni fogtechnikust, neki meg nem engedett műtetelek miatt, 300 kor pénzbüntetésre ítélte. A kir. ügyészéi megbízott ez ellen felebbezett, mert *Kelen* hasonló kihágások miatt már ismételt büntetésén, elzárás lett volna alkalmazandó. Most tárgyalta volna az ügyet a törvényszék felebbviteli tanácsa; de dr. *Fest* Géza kir. ügyész a felebbvitelt visszavonta, s így az ítélet jogerőssé vált.

— **Hajfonatok és hajbetétek** kaphatók *Bilich* Ferencz színházi fodrásznál, Fő-utca 63. sz. Kifésült hajból hajfonat, hajbetét stb. három nap alatt készül.

— **A pénzügyőri felügyelők** működési körét a pénzügyminiszter legújabbán úgy módosította, hogy ezentúl a pénzügyőri felügyelőknek más pénzügyigazgatóságok kerületeiben gyakorlandó működését évenként szept. 1-jétől a következő év aug. 30-ikáig terjedő időre mindannyiszor más és más pénzügyigazgatóság kerületeire fogja megállapítani. Az eperjesi p.-ü. felügyelő működését ebből folyólag, az 1910. aug. 31-ikéig terjedő időre, az eperjesi és az ungvári p.-ü. igazgatóságok kerületeire állapította meg.

— **Új társaskör.** Eperjes város nemcsak a tudományos és kulturintézetek hazája, de egyúttal a társadalmi intézmények és egyesületi csoportosulások szerves alakulatának is. Ezt bizonyítja az Eperjesi m. kir. Pénzügyi Tisztviselők Kuglizó-társaskörének a kör Floegel-kerti, fedett nyári helyiségében, egyelőre bérelt tekepálya mellett, május első napjaiban történt megalakulása is. Ez alkalomból a közgyűlés a kör tiszteletbeli elnökévé és védnökévé egyhangúan *Hoffmann* Mór, kir. tanácsos, pénzügyigazgatót, elnöké pedig *Pehovits* Ágoston pénzügyi tanácsos, helyettes pénzügyigazgatót választotta. Őszintén kívánjuk, hogy ez egyesülés, mely a pénzügyi tisztviselők kebelében rég érzett hiányt pótol s hivatva van arra is, hogy az egész ország közfunkcionáriusainak összességét képviselő s több ezer tagból álló Állami Tisztviselők Országos Egyesülete eperjesi fiókjának is megvesse alapjait, kitűzött céljához méltóan töltse be úgy az általános, mint a különleges szociális téren kitűzött feladatát.

— **A diákszálló** ezidei első vendége az *újszentannai* (Aradvármegye) polgári fiúiskolának 30 tanulóiból és négy tanárból álló kirándulócsapata lesz. A kirándulók máj. 18-ikán (kedden) d. u. 5 ó. 27 p.-kor

érkeznek Eperjesre, hogy Sárosvármegye nevezetességeit megtekintsék. Általában nagy érdeklődés mutatkozik vármegyénk nevezetes vidékei és történelmi emlékei iránt. Ezek fölkeresését és felkarolását az eperjesi tanintézeteknek is ajánljuk. Igaz, hogy megyei kirándulásaink az ellátás miatt sok bajt okoznak a rendezőknek, de azért mégis legközelebb állanak hozzánk s olyan természetűek, hogy a fölkarolást megérdemlik. A M. Kárpát-egyesület eperjesi Osztályának vezetősége is ily kirándulások rendezésénél szívesen segítendő.

— **Nyomdászok üdülőtelepe.** Lapunk t. olvasói bizonyára értékelni tudják azt a, testet-lelket öll munkát, a melyet a szellemi munkával foglalkozók végeznek. Ezek között nem kis helyet foglalnak el a lap- és más nyomdatermek-előállítás technikai munkáját végző betűszedők, kik az ólombetűknek gyors egymáshozrakosztatása közben a levegőbe szálló, lélegzősközben a tüdőbe jutó ártalmas ólomport, a lassan öll mérget szívják magukba éppen akkor, mikor nekünk a tudományt, felvilágosítást közvetítik. Statisztikailag kimutatható, hogy ezek a munkásaink rövidéletűek; megkapják a manapság mindjobban terjedő *tüdővérszt*. Hogy ezt némiképpen enyhítsék s, a hol lehet, az élet számára megmentsék: a nyomdászok a tüdőbetegek számára gyógyító-, úgynevezett *üdülőtelepet* akarnak az országban felállítani. Ehhez sok pénz kell. Jó része már megvan. Eperjesi nyomdászaik erre az igazán humánus célra, a felállítandó gyógyítótelepük alapja javára *június 27-ikén*, tombolajátékkal egybekötött *nyári-mulatságot* rendeznek a városban levő, ez alkalomra rendbehozott, Floegel-féle mulatókertben, és gondoskodnak arról, hogy ott a közönség kellemesen, jól töltsse idejét. Lesz mindenféle szórakoztató — ezt ígéri. *Tombolatárgy-adományokat* halás köszönettel fogadnak.

— **Az E. T. V. E. czéllövészete,** mely a borkúti honvéd-lövőtéren folyik le, máj. 13-ikán, élénk érdeklődés mellett, megkezdődött. A lövészetet májusban *Némethy* Kálmán honvédszázados, azontúl pedig — *Némethy*nek Bruckba történt vezényeltetése miatt — *Tolnay* Lajos honvédfőhadnagy fogja vezetni.

— **Pályázatok.** Bánó Árpád egyházmegyei felügyelő és Hajdú János esperes pályázatot hirdetnek a tapolyhanustalvai és a giráltyi ág. h. evang. *lelkésszi* állásokra. Pályázati határidő május 20.

— **Az Eperjesi Kerül. Munkásbiztosító Pénztár** igazgatósága május hó 2-ikán tartotta meg rendes havi ülését *Fleischer* Gusztáv igazgatósági alelnök elnökelete alatt. Elnöklő alelnök meleg hangon, részvétellel parentálta el a hivatásának áldozatául esett *Fanek* György felügyelőbizottsági tagot. Az igazgatóság emléket jegyzőkönyvben örököltette meg s helyébe *Biberle* Ferencz póttag hivatott be. Több folyó-ügy elintézése után az Országos Munkásbetegsegélyező Pénztár 4667—1909. számú rendeletére egy, a vármegye területén közhatalossági jelleggel felruházott végrehajtói állás szervezése határozatott el. Az állás 1200 kor. fizetés- és 400 kor. lakbérrel lesz dotálva. A közigazgatási hatóságok már előzőleg hozzájárultak e határozathoz s a megválasztandó végrehajtót a maguk részéről közigazgatási végrehajtói joggal ruházzák fel. Az igazgatóság az elnökséget bízta meg rövid lejáratú pályázat kiírásával. Egyben elhatározta az igazgatóság, hogy június 1-jétől kezdődőleg szabad gyógyszerártárválasztást engedélyez tagjai részére.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az *A. Moll* czégnél (Bécs, I., Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei árúháza, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a czég.

— **Az esküdteket összeíró bizottság** Eperjesen a törvényszerű képesítéssel bíró férfiakat, kik e czélből személyesen és meghatalmazott útján máj. 18. és 19. napjain *Hoffmann* József városi tanácsjegyző előtt megjelenhetnek, az alaprajstromba legközelebb be fogja jegyezni.

— **Az asperni ütközet** (1809.) százeves fordulója alkalmából az Eperjesen állomásozó csapatok május 22-ikén nagy ünnepeket tartanak. Lesz diszintentszetelet, a tisztai étkezésében közebbé stb. Nevezetes ez az ütközet különösen azért, mert I. Napoleon francia császár csapatait ebben verték meg legelőször. A győztes Károly főherceg lett.

— **Színészeink** jelenleg Kisvárdán játszanak a város és a közönség teljes melegegésére. Minden este a ház zsúfolva van. Tenoristául *Szabados* igazgató jónévi énekest már megválasztottak; primadonnául, hősön, drámai szende és baritonista szerződöttetése most van

folyamatban. A jövő évadban K. Hegyesy Mari, Fáy Szeréna, Kállay Lujza stb. fognak vendégszerepelni. Kisvárdáról a társulat Korompára, onnét pedig Szepesváraljára megy.

— **Árvíz.** A múlt hét végén és ezen hét elején beállott esőzés következtében a Tapoly víze Tapoly-sárpatak község határában kiáradt, a hidat elsodorta és az országutat is 1½ klm.-nyire megrongálta. A járási főszolgabíró és *Imre* Zs. kir. mérnök a helyszínén a szükséges intézkedéseket megtették.

— **Iskolabezárás.** A tapolybesztercei róm. kath. el. iskola a föllépett vörhenybetegség miatt bizonytalan időre bezárattott.

— **A József kir. herczeg Szanatorium-Egyesület** budapesti központja ezévi rendes közgyűlését máj. 23-ikán, d. e. 11 órakor tartja Budapesten a margitszigeti felső-vendéglő nagytermében. A vidéki tagok a budapesti titkárságtól (IX, Lónyay-utca 47.) vasúti kedvezményre jogosító igazolványt kérhetnek.

— **Fölvétel a Tanítók-Házába.** A Sárosvármegyei Általános Népevelőegyesületnek a budapesti *Ferencz József* Tanítók-Házában létesített szobaalapítványi helyére az 1909—1910. tanévre oly sárosmegyei tanítóknak a budapesti egyetemeken, vagy egyéb fő- és szakiskolákon tanuló, kiváló előmenetelű, példás magaviseletű fiai pályázhatnak, kik egyszersmind a Sárosvármegyei Általános Népevelőegyesületnek és az Eötvös-alapnak tagjai, s a kik tagsági kötelezettségüknek, az alapszabályokban körülírt módokat szerint, mindenben megfeleltek. A kérvények, az Eötvös-alap elnökségéhez címelve, június 10-ikéig nyújtandók be *Chityl* Pál egyesületi elnökhöz Eperjesre.

— **A József Királyi Herczeg Szanatorium Egyesület** évi közgyűlése május 23-ikán lesz Budapesten. A közgyűlésre felutazóknak a kereskedelmi miniszter *féllárú vasúti igazolványokat engedélyezett.* A jegy 8 napra, 20-ikától 28-ikáig érvényes. Bővebb felvilágosítást ad az egyesület titkársága: Budapest, IX., Lónyay-utca 47. szám.

— **Az O. M. K. E. közgyűlése.** Az O. M. K. E. tagjait felkérem, hogy a május 23-ikán, vasárnap Budapesten tartandó közgyűlésen minél számosabban résztvegyenek s ezáltal is dokumentálják, hogy a magyar kereskedelem mégis csak összetart s átérzi a kellő szolidaritásnak szükségét, és jogos érdekeit egykönnyen nem hagyja. Tagok részére mérsékelt árú vasúti igazolványok a fel- és leutazásra *Theisz* Á. pénztáros ízetében kaphatók.

Az elnökség.

— **A Liga sorsjegyei.** A gyermeknapokkal még nem ér véget az Országos Gyermekvédő Liga nemes akciója, a melyet az elhagyott és züllésnek indult apróságok érdekében indított. Nagyszabású tárgysorsjátékot is rendez az idén, a melyen revanssal szolgál a jóllelkű adakozóknak. A Liga sorsjegyei közül ugyanis valamennyi nyermi fog, legalább is arany- vagy ezüsttárgyat. A népszerű intézmény nagy tömegben, kedvezményes áron jutott a különböző értékű tárgyakhoz, s az úgynevezett pehes emberek is nyugodtan várhatják a húzás terminusát: 1909. július elsejét.

— **A Sárosvármegyei Általános Népevelőegyesület** eperjesi járásköre május 13-ikán d. e. 10 órakor a sebeskellemei r. kath. népiskolában tartotta tavaszi kör-ülését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati tanítás. Tartotta: *Timkó* G. sebeskellemei r. k. tanítónő. 3. Értekezés. Tartotta: *Mácsa* Ödön nagysárosi áll. tanító. 4. Szabadelődés a rajztanításról. Tartotta: *Fejér* András berzeviczei áll. el. isk. igazgató-tanító. 5. Indítványok. 6. Tagdíjak beszédese. 7. A jövő kör-ülés helyének megállapítása. — A kisszebeni járáskör máj. 24-ikén Kisszebenben az áll. el. iskolában, a bártfai jún. 7-ikén Kapiban és a felsővízközi máj. 27-ikén Felsővízközön tartja meg ülését.

— **Csöd.** A rustuki kir. kerületi törvényszék *Salamon* A. *Rosanis* ottani kézműárú-nagykereskedő ellen csődöt rendelt el. A tartozások 200,000 frankot tesznek ki. A követelések bejelentésének határideje 1909. május 13—26.

— **Pályázat zabra, tűzifára stb.** A kassai III. honvédkerületi hadbiztonság az 1909—1910. évi időszakra szükségelt élelmi-, lótap-stb. cikkek szállítására pályázatot hirdet. A termelői ajánlatok a zab, széna és szalma szállítására május 25-ikétől június 10-ikéig, a tűzifára és kőszénre ugyancsak május 25-ikétől június 10-ikéig és külön a zabra augusztus 15-ikétől szeptember 15-ikéig nyújtandók be. Részletes föltételek a kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában tekinthetők meg.

— **Tűz.** Palocsa községben a hét folyamán nagy tűz dühöngött, melynek áldozatául 30 ház esett. A kár kb. 100 ezer korona, melyből a biztosítás révén csak 15 ezer korona térül meg. A hajléktalanokká váltak részére ideiglenes lakásul az ottani állami iskolának helyiségeit engedték át.

— **Helyreállítások és beszerzések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a pécsiújfalvi áll. el. iskolaépületben eszközözendő helyreállításokra 150, az eperjesi áll. tanítónőképzőintézet igazgatói lakás átalakítás költségeire 784 kor. 55 fill., a bányavölgyi áll. óvodai bútorzat költségeire 300 kor. és az eperjesi áll. tanítónőképző-intézetnek zongorabeszerzésre 800 koronát utalványozott.

— **Gyapjűvásár Miskolcson.** A miskolczi, XVII. évi gyapjűvásár, beraktározással egybekötve, június 21-ikén a Miskolczi Hitelintézet árú- és terményraktáiraiban tartatik meg.

— **Szélhámosság.** A kassai egyházmegye területén szédelgők járnak hivatalosan kiállított gyűjtőkönyvvel, könyvradományokat szedve a nagymihályi róm. kath. templom részére. Senkit sem hatalmaztak fel ilyen gyűjtésre. Azért, a ki teheti, ezeket a családokat tartóztassa le a hatóság közegei által, a hol lehet.

— **Vásár Nagyidán.** Nagyida községben május 31-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen május 17-ikén fog megtartatni.

— **Görvélykörös gyermekek szedjék a «Sirolin-Roche»-t.** Ez a legjobb creosot készítmény, melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kitérő hatással van az általános jó érzésre. Az orrsecretiók elmúlnak és a daganatok visszamennek. Jobban használnak, mint a csukamájolaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Az O. M. K. E. egy esztendeje.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés most adta ki központi választmányának az egyesülés május 23-ikán Budapesten megtartandó közgyűléséhez intézett jelentését az O. M. K. E. működésének ötödik esztendejéről. Hű és illetékes tanúja ez a jelentés annak, hogy a kereskedők országos szervezete a legmostohább körülmények között is ritka erélyvel, nagy körültekintéssel és a legtöbb esetben eredményesen tudja képviselni és védelmezni a gondozására bízott érdekeket. Az O. M. K. E. munkássága a kereskedelmet közvetlenül érintő kérdéseken kívül felőli gazdasági életünk minden fontosabb mozzanatát. A kereskedők országos szervezete súlyban és erőben egy sorban állva a mezőgazdaság és az ipar nagy, országos érdekképviselőivel, hasznos, sőt nélkülözhetetlen tényezőjévé vált gazdasági életünknek, mert fontos kérdések úgy kívánják, hogy a kereskedelem összessége is tömörült erővel vegyen részt abban a jogos érdekharcban, a mely az egyes gazdasági ágak boldogulása és fejlesztése irányában folyik, és a mely annál inkább szolgálhat a köz javára, minél erősebb és az általános gazdasági szempontokat is kellően figyelembevevő központok irányítják és fegyelmezik. — Az O. M. K. E. a lefolyt esztendőben több fontos kérdésben jelentős eredményeket ért el. Így az adóreform kérdésében nagy országos mozgalmat indított és vezetett, a mely nemcsak a közvetlenül érdekeltek körében keltett teljes elismerést, hanem méltó nagybecsűlést szerzett az egyesülés agilitásának, súlyának és erejének a gazdasági és a közélet egyéb, számottevő tényezőinél is. Fokozott jelentőséget kölcsönöz az O. M. K. E. tevékenységének, hogy egyike azon kevés egyesületeknek, a melyek nemcsak címükben «országosak», hanem orsz. szervezettük tényleg ki is építették, a mely szervezet az ország több helyén napról-napra életelt ad magáról, és a melynek segítségével az O. M. K. E. minden kezdeményezését szükség szerint fel tudja karoltatni, a mi azután kellő súlyt ad fellépésének és eljárásának. Nem csoda, ha az egyesülés egyre nagyobb arányokban fejlődő és sikeres tevékenysége mindenképpen nagy meglepődést kelt a hazai kereskedőség körében, hogy a kereskedők mindig nagyobb és nagyobb számban csatlakoznak az O. M. K. E.-hez, úgy, hogy a most kiadott jelentés is az egyesülés jelentékeny térfoglalásáról, nagymérvű megerősödéséről, a taglétszám számottevő szaporodásáról, az ügyforgalom rendkívüli emelkedéséről számol be. Az O. M. K. E. a mult esztendőben az adóreform kérdésén kívül jótormán minden felmerült fontosabb gazdasági kérdéssel foglalkozott. Munkássága kiterjedt a külkereskedelmi szerződésekre, Boszniával való gazdasági összeköttetések megkönnyítésére, a konzuli hírszolgálat javítására, a közlekedési ügyek nagy komplexumára, az új törvénytervezetek, mint az ipartörvény, a vasárnapi munkaszüneti törvény és más javaslatok előkészítésére, a törvényhozáshoz már benyújtott javaslatok, mint a polgári perrendtartásnak, az uszorajavaslatnak megbírálására

és módosítására. Védelmezte a kereskedők jogait az adókvetésnél, továbbá több fontos jövedéki és közgazdasági ügyben. A szakminiszterek számos javaslatát vették figyelembe. Sikeresen járt el szállítási kedvezések ügyében, menetrendi ügyekben, posta- és telefonügyekben. A gabonakereskedők érdekeit külön szakosztály védelmezi az egyesületben teljes sikerrel. Tagjai részére díjmentesen jár el az O. M. K. E. minden, az egyesülés hatáskörébe tartozó ügyes-bajos dolgaikban. A 40 koronán aluli követelések beszédésének megkönnyítése végett külön szervezetet létesített. Díjmentesen küldi meg a tagoknak az egyesülés hivatalos közlönyét, továbbá a karácsonykor megjelenő Kereskedők Évkönyvét. A Dunagőzhajózási társaság és a Magyar Folyam- és Tengerhajózási r. t. hajóján a tagok utazási kedvezésekben részesülnek. A május 23-ikán megtartandó közgyűlésre vasúti kedvezményeket is eszközölt ki a közgyűlésen résztvevő tagok számára.

— **Éjjeli betörő.** Kassán *Szafkó* András eperjesi, csavargó mészároslegényt letartóztatták, mert vasárnap éjjel 11 órakor *Simocskó* kocsisné lakására betört és a fiókból — ennek feltörése után — 10 koronát elloptott. *Simocskóné* hazatérve, a tolvajt elzavarta, s ezt csak hosszas üldözés után sikerült elcsipni. Kijelentette, hogy ha *Simocskóné* nem leányával, hanem egyedül lépett volna a szobába, őt a velevolt késsel agyonszúrta volna.

— **Ólomfestékek behozatala.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy ólomtartalmú festékek és ragaszok csak úgy bocsáthatók behozatalra, ha kifejezetten s könnyen felismerhetőleg és megérthetőleg ólomtartalmúaként megjelölve vannak. Ólomtartalmú festékek gyanánt főként a következők jönnek tekintetbe: ólomhamú, ólomtájt (örölve vagy poralakban), sárga ólomoxyd és vörös ólomoxyd, ólomfehér, kénsavas ólomoxyd, fénymáz, firniszszel összedörzsölt vagy kevert festékek, végül ólomtartalmú ásványi festékek, valamint olajfirniszszel vagy hasonló anyagokkal összedörzsölt vagy kevert, ólomtartalmú festékek.

— **Titokzatos halál.** *Krehely* Jánosné a napokban Bajor községből Sároszísra tehenet hajtott. Az állat azonban egyedül érkezett haza; mire a nő keresésére indultak, és őt Bajor község határában halva találták fel. Némelyek azt hiszik, hogy a nőt a tehen szúrta agyon, de ez ellen szól az, hogy a barom mint szelid természetű ismeretes. A nyomozás megindult, s az *Kovalicsky* Gergely tb. főszolgabíró vezette. Kiderült, hogy a nőt a tehen agyonszúrta.

NYOMDÁSZOK június hó 27-én
MULATSÁGA lesz a Floegel-
kertben. :: Több-
féle szórakozás!

IRODALOM.

«Izrael története.»

Ilyen címen adja ki legújabb művét *Csengey* Gusztáv, az eperjesi ev. theol. akadémián az ótestamentomi írásmagyarózat tanára, nagyérdemű jeles írónk és költőnk. Az előfizetési felhívásból a következőket közöljük: „Újabb időben a Biblia történeti hagyományát több oldalról, különböző irányú, éles megtámadások érték. A mi közönségünk, ha hallott is valamit erről a, nagy hullámokat vert kritikai mozgalomról, vagy ha talán olvasott is egyetmást felőle töredékesen, nincs kellőképp tájékozódva; a miből könnyen az a balvélemény keletkezhetnék, sőt már keletkezett is, hogy a mi szentkönyvünk hitelreméltósága s ezzel vallásunk alapja is már le van rombolva.

Ezt a *balvéleményt* akarja ez a mű eloszlatni, s arra törekszik, hogy a nagyközönséget az ótestamentomi történeti kritika felől tájékoztassa.

Ez a mű tehát, bár szélesebb tudományos alapon épült fel, s a történeti kritika minden nevezetesebb kérdésére kiterjed, *nem szaktudósok számára készült*, hanem olyanok számára, kiknek ezen a téren nincs olvasottságuk. *Célja az, hogy kimutassa a romboló irányok helytelenségét.* A kritika ne legyen pusztá negáció, a bibliai tradíció hitelességének megtagadása, hanem építő; mutassa ki, az izraeli tradícióban ránk maradt elbeszélések alapján, az események igaz lefolyását, elválasztván ezektől a későbbi korszakok átfomláló toldásait.

Az én művem tehát az ótestamentomi hagyomány szigorú kritikája; de egyszersmind a hagyomány védelme is a romboló irányokkal szemben, melyek különösen az újabb, keleti ásatásokból felmerült asszír-

babiloniai ékiratoknak különben nagybecsű történeti adataiból helytelen következtetésekkel vannak összeállítva, s azt akarják kimutatni, hogy a Biblia ótestamentomi része nem egyéb, mint *babiloniai irodalmi utánsat.*

Az én művem népszerű előadása az ótestamentomi történetnek, s lehetővé teszi, hogy vele a művelt nagyközönség is foglalkozhassék.

A mai kor már mindent gondolkozva, bizonyos kifejelett bírálói érzékkel olvas, és éppen ezért, mert a bibliai tradíció sajtáságos természetéről sejtelve sincsen s a történeti fejlődés részleteinek okszerű összefüggése teljesen ismeretlen előtte, elfordult a Bibliától; elfordult tőle, mert történetét nem érti, előismeretek nélkül nem is értheti, s ilyen előismereteket a magyar irodalomban egyáltalában nem kaphat. Míg a német és angol közönség ezer- meg ezerszámra veszi és olvassa a bibliai történetek különböző kritikai feldolgozásait, s ez, nemhogy csökkentené, hanem inkább fokozza vallásos érzületét, mert tisztultabbá teszi, addig a mi közönségünk olyféle műveket, melyek a Bibliával magasabb színvonalon foglalkoznának, nem is olvashat, mert ilyen művünk — a prédikációirodalmat kivéve — alig van. Az én művemnek, másodsorban, tehát az a célja, hogy *felkeltse közönségünk érdeklődését a Biblia iránt*, különösen, hogy azt a páratlan történeti fejlődést, mit az ótestamentom rejt magában, a művelt közönséggel megismertesse.

A közönség pártoló buzgóságától függ művem megjelenése.

Fordulok tehát elsősorban azokhoz, kikhez állásomnál fogva közelebb vagyok: a prot. teológiák tanáraihoz és hallgatóihoz, lelkészeinkhez, tanítóinkhoz, egyházakhoz, iskolákhoz, egyházi és iskolai vezetőférfiainkhoz; de fordulok másodsorban azokhoz, kikhez meg ez a mű áll igen közel: a művelt zsidó közönséghez, azokhoz, kik elfogulatlanul tudják nézni valásuk történeti fejlődését s százados előítéletek, megrogzott dogmák nem tartják fogva ítélőképességüket; fordulok végül az egész művelt magyar közönséghez, azokhoz, a kiket érdekel minden, a mivel történeti ismereteiket gyarapítják, a kik bizonyára érdeklődni fognak vallásuk fundamentuma, az ótestamentomi történet iránt is; fordulok mindnyájukhoz: tegyék lehetővé művem megjelenését.

A terjedelmes, nagy könyv ára 10 korona.

Az előfizetés határideje június végén jár le.

Ezt az, igazán becsesnek ígérkező és minden embert oly közelről érdeklő munkát t. olvasóinknak és a nagyközönségnek pártfogásába a legmelegebben ajánljuk.

A boldogulás útja.

írta Gömbösné Galamb Margit.

Az élet — annak, a ki azt komolyan veszi — harc és kötelesség. Benne a mensvár: a család, a mely egyedül nyújthat kárpótlást és jutalmat az élet súlyos küzdelmeiért és állandó fáradozásáért. Oda tér meg fáradt homlokával a férfi, ott érleli munkájának gyümölcsét a nő, onnét indul ki — megint csak harczra, önállóságra — a gyermek.

A mi az emberi boldogulásnak a tényezője lehet, annak magját mind a családi élet neveli. S a mi gyermekeink érzelmét, szívét megfertőzi, hogy aztán balsorsuk kútforrása legyen: legnagyobbbrészt azért is a családi nevelés helytelen irányát okozhatjuk.

Óriási rajtunk a felelősség azokért, a kiknek sorsa reánk bízott. S e nagy feladat megoldására — bár a lelkünk tele jóakarattal — szinte képtelenek vagyunk, ha nem állnak rendelkezésünkre helyes eszközök.

A modern élet sok hangzatos jelszava zűr-zavart váltott ki itt-ott még a józanabbak ítélőképességéből is. Elkapja, viszi az embereket az az egészségtelen áramlat, a mi kezdi kifosztani leányaink lelkének legszebb díszét: a nőiességet s fiaink szívébe kötelességtudás nélkül való ambíciózt nevel, önzetlen hazaszeretet helyett pedig mindennel megalkuvó önérdeket. A mi otthonát kerülővé, hiúságának rabjává teszi az asszonyt, közönyössé az anyát, prédává a férfit és elégedetlenné mindakettőt.

Önkéntlenül is felbukik előttünk a kérdés: mivel vethetjük meg tehát alapját annak a templomnak, a melynek küszöbén belül a boldogság — vagy a mennyiben ez a szó emberileg túlzott jelentőségű — a megelégedés várhat reánk?

Az én hitem azt feleli erre: a lélek és az értelem harmóniájával.

Így jutott ugyanis eszembe mindez, forgatván egy most megjelent, pompás kötetű, gyönyörűen kiállított műnek: «*A magyar család aranykönyve*» első kötetének lapjait.

Előttém ez a díszes, hatalmas kötet a maga értékes tartalmával, s előttém a jegyzéke mindannak a

bőséges ismeretnek, a mit a sajtó alatt levő második — és utána megjelenő harmadik kötet nyújtani fog. Az első kötet az egészség, lakás és ruházatról szól. Kitűnő erők tollából. Megközelítőleg se volnék képes a tartalom tárgyát részletezni, lévén az annyira sokoldalú. Éppen úgy, mint a sajtó alatt levő második kötetben mindaz, a mi a család külső társaséletére vonatkozik, vagy a mi a harmadikban a család gazdasági életét fogja tárgyalni.

Csak azt tudom, hogy «A magyar család aranykönyve» nélkülözhetetlen a mai élet sok különböző küzdelem és törekvése között mindazok számára, a kik a boldogulás felé vezető leghelyesebb utat keresik. Tanácsadója, barátja lesz e könyv minden magyar családnak. Kincset birunk benne, mert minden egyes lapjáról igazság, bölcsesség szól hozzánk. S a józan gondolkodás meggyőző erejét érezzük, mikor egy-egy fejezet átolvasása után elgondolkodunk. Bőséges tartalomjegyzéke szinte kínálja kincses gazdagságát, hogy merítsünk belőle.

Megtanulják belőle leányaink egészségük, szépségük ápolását és megővését; a fiatal anyák gyermekeik gondozását, felnevelését; az új házasságok lakásuk okos berendezését, kelengyék megszerzését. A betegápolásban mindenre kiterjedő tanácsokat ad, éppen úgy, mint az öröm és bánat napjaira. Baleseteknél vagy betegségekkel, a mikor orvos nem állhat rögtön rendelkezésünkre, hogy mit és miként tegyünk: felvilágosítást ad.

Ezt a «gyakorlati» munkát a gondos szülő feltétel nélkül megszerzi, hogy leányának kelengyéjéhez tegye, mint annak egyik fontos kiegészítő-részét. Hiszen ott benne mindaz, a mi az első idők bizonytalanságában és később is szívükre ható igazsággal vezetheti cselekedeteiket.

Az élet minden körülménye között, minden rendű és rangú ember számára van mondani valója. Bármit óhajunk megtudni — a szabályszerű megjelenéstől kezdve, a pályamutatókon keresztül, egészen a kertészeti vagy a gazdasági termények házi értékesítéséig — csak felütjük a tartalomjegyzéket s annak nyomán megkapjuk mindenre a leghelyesebb útbaigazítást. Anyagi és erkölcsi dolgokban egyaránt. A nevelőintézetek is sokat meríthetnek belőle a modern nevelés tökéletesítéséhez.

Nagyvilági asszonyoknak éppen olyan fontos, a mennyire nélkülözhetetlen a szerény körülmények közt élő kishivatalnok feleségének.

Mindezekből az az impresszióm, hogy a könyv megjelenése első sorban is erkölcsi célt kíván szolgálni. Valószínűleg ezért is tette az Athenaeum mindenki által megszerezhetővé. A három kötet ára ugyan vászonkötésben 64, bőrkötésben 84 korona, de megrendelhető havi 2 kor. részletfizetésre is. E fizetési feltétel már egymagában biztosíték arra, hogy «A magyar család aranykönyve» megszerezhesse magának azt a díszes helyet, a mely a magyar úri házak könyvtárában megilleti.

Ismerve tartalmát s ismerve a mai élet körülményeit, a melyek egyenesen ráutalják az embert arra, hogy mindenben támaszt keressen, kétségtelenné tartom, hogy a ki már megszerezte, az örömmel vallja magáénak, s a kinek még nincsen tulajdonában, az minden anyagi nehézség nélkül megszerezheti.

Meglepetésnek, ajándéknak: maradandó értékű, s a családot szolgálja a családokat érdeklő krónikák számára fenntartott díszes helyvel is, a mely a könyvnek élén, mindjárt az első lapok művészi keretében kinálkozik.

A ki boldogulni akar, a ki tökéletes, testben-lélekben egészséges embereket kíván adni a társadalomnak: az szerezzék meg ezt az aranykönyvet. Megbecsülhetetlen lesz bírásának előnye és haszna. Megtanuljuk belőle: hogyan kell az életet hasznosabban, jobban és — szebben élni le . . .

Írói és kiadói a magyar középosztály sorsának javulását tüzték általa maguk elé feladatult; a mű méltánylása csak méltó felelet lesz arra az igyekezetre, a melylyel a célt szolgálni kívánták.

Csak annyit teszek még hozzá, hogy a hol «A magyar család aranykönyve»-nek ismertetése vagy ajánlása szerény kopogtatással megjelenik: fogadják szívesen önmaguk érdekében. A tudás és ismeret, a mi együtt jön vele: egy egész életnek áldása lehet.

Eperjesi

Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos egyes. titkár.

Az internátusok ruházati és szükségleti tárgyai. A hazánkban levő összes internátusok ruházati és szükségleti tárgyainak hazai termékekből való megszerzését szorgalmazza egyesületünk, hogy azonban gyakorlatilag valóssá tartsuk meg az eszme, minden egyes intézetnek megküldetnek a

jelenleg használt szöveteknek színben, minőségben és árban megfelelő, hazai származású kelmék. *Esért kérésük Szarvasvármegye összes internátusai vezetését, hogy szükségleti tárgyaikból mintadarabokat küldjenek be központunkba* (Budapest, VIII, Szentkirályi-u. 3.). *Az e terven való sávós és kitartó munkára kérjük az eperjesi Sorompó tagjait!*

A textilipar kedvezőtlen helyzete. A textilipar körébe tartozó vállalatok üzlet-eredményei felette kedvezőtlenek. Így a Goldberger Sámuel és fia r. t. a múlt évben 18,896 korona veszteséggel zárta az üzleti évet. A Fürst Jakab és fia textilkereskedelmi r. t. 1.344,312 korona veszteséget mutat ki, míg 1907-ben 423,172 kor. nyereséggel dolgozott. A kispesti textilgyár r. t. első üzleti évét 115,184 korona veszteséggel zárta le. A magyar textilipar r. t. 1907-ben 2.193,194 korona tiszta nyereséget ért el. 1908-ban a nyereség a felére csökkent. A magyar pamutfonó r. t. 393,426 korona veszteséget mutat ki. A textilipar és -kereskedelem kedvezőtlen helyzetét mutatja az is, hogy az új alapítások száma is csökken. Két év előtt, 1907-ben kilenc új textil-vállalat alakult 9-30 millió korona alaptőkével, 1908-ban pedig már csak három új alapításról számolhatunk be, a mely alapítások 5-70 millió alaptőkét képviselnek. Igaz ugyan, hogy a kereskedelmi kormányt elárasztják mindenféle tervezetekkel, új alapításokkal, ezeknek nagy része azonban csak az állami szubvenzióra áhítozik, anélkül, hogy az új alapítás valóban érdemes volna állami támogatásra. Ilyen volt az a, fantasztikus terv is, a melyről nemrégiben emlékeztünk meg: a francia csoport terve, a mely 68 millió korona befektetéssel akart a textilipar körébe tartozó vállalkozásokat alapítani. Ámde a tárgyalások során kiderült, hogy a terv komolysága és megvalósítása éppen nem mondható reálisnak, s a kereskedelmi kormány felre is tette a francia csoport ajánlatát. Valószínű, hogy a török bojkott megszűnése és a pamutfonók által tervezett üzemredukció a textilipar helyzetét megjavítja. Ez annnyal is inkább kívánatos lenne, mert egyetlen iparág sem részese olyan nagymérvű állami támogatásban, mint a textilipar. Ennek az iparnak termékeiből exportál legtöbbet Ausztria hazánkba, s ha a textilipar helyzete javul és maga az iparág is megerősödik, bizonyára csökkenni fog az az óriási összeg, a melyet ma még Ausztriának textilárúért fizetünk. *A magyar hazafias közönségnek első és legeminebb dolga lehetne kiküszöbölni a külföldi vászon-, sifon-, posztóárúkat, selymet és fonalakat. Ha csak ezt és mindenkor ezt cselekedné, évi 500 milliót mentene meg a magyar munkás kezek javára.*

Központunk új hivatalos helyisége május 1-jétől kezdve Budapesten, VIII, Szentkirályi-utca 3. szám alatt van.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1909. évi május 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . ind.	—	6:00	8:48	1:35	—	7:45	—
Héthárs . . .	—	6:00	9:32	2:24	—	8:35	—
Kisszeben . . .	—	6:23	9:53	2:47	—	8:59	—
Eperjes megálló . . .	—	6:57	10:21	3:20	—	9:30	—
Eperjes érk.	—	7:02	10:25	3:25	—	9:35	—

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest . . ind.	6:50	8:10	1:50	8:10	10:15	2:15	—
Kassa . . . ind.	12:20	4:20	7:10	5:20	7:22	10:40	—
Abos . . . érk.	12:42	4:51	7:28	5:45	7:46	11:06	—
Eperjes érk.	1:09	5:27	8:05	6:23	9:00	11:40	—

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	6:57	10:21	—	3:20	—
EPERJES érk.	—	7:02	10:25	—	3:25	—
EPERJES ind.	4:45	7:10	10:38	11:40	3:32	6:45
Abos . . . érk.	5:17	7:41	11:01	12:13	4:19	7:18
Abos . . . ind.	5:25	7:50	11:10	12:26	4:25	7:30
Margitfalu érk.	6:03	8:41	1:47	1:00	5:09	8:04
Gönczibánya . . .	6:50	9:20	3:00	3:00	5:55	8:45
Szabolcskúta . . .	9:20	11:40	5:25	5:25	9:40	—
Szepesolaszi . . .	6:44	9:17	2:27	1:25	5:48	8:30
Váralja . . .	8:10	10:45	3:10	3:10	6:25	9:05
Igló . . .	7:25	9:52	3:08	1:52	6:20	8:56
Lécs . . .	8:15	10:35	4:30	2:30	7:30	9:50
Poprád . . .	8:15	10:50	4:20	2:30	7:19	9:32
Csorba . . .	9:03	11:36	5:04	3:20	8:08	—

= IDEGENFORGALOM =

Eperjesen, **BERGER** szállodájában 1909. évi május 12-ikétől 14-ikéig.

Förster József utazó Budapest, Laub Gyula utazó Budapest, Kiss Gyula árvasz. ülnök özvegye Miskolcz, Keczer Géza magánzó Lapispatak, Molnár Adolf utazó Rózsahegy, Berger Alfréd utazó Bécs, Wechsler Lajos utazó Bécs, Fenyő Béla utazó Bécs, Singer Lajos utazó Budapest, Fischgrund Ignác utazó Bécs, Schwarz Adolf utazó Budapest, Weisz Sándor utazó Budapest, Weisz László utazó Budapest, dr. Thiering Oszkár igazgató Késmárk, Wiedmann Gusztáv mérnök Bártfa, Kaupy Sándor utazó Budapest, Tóth Jenő mérnök Budapest.

Felelős szerkesztő: **Dr. Obetkó Dezső.** Kiadótulajdonos: **Kösch Árpád.**

NYILTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közhvényneél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai: **Húgyhajtó hatása. Kellemes íz. Vasmentes. Könnyen emészthető. Teljesen tiszta. Állandó összetétel.**

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik túlsó életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségekben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
3/4 „	40 „
1 „	48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő áronként vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
3/4 „	7 „
1 „	9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Építő- és építettőknek

.. saját érdekük, ha, mielőtt megrendelést eszközölnék .. vizvezeték, központi fűtés, csatornázás, sodronykerítés és kavicsrostaszküszkeletükre, bizalommal fordulnak ajánlat- vagy felvilágosításért — melylyel díjtalanul szolgál —

GURSZKY JOZSEF

fém- és vasműveshez; műszaki iroda és műhely: **KASSA, Ferencz József-tér 14. sz. Telefon-sz.: 347.**

Városok, községek, gazdaságok, házak stb. vízmű, csatornázás és központi fűtés tervezési és kivitelezési vállalat. Külön osztály mindennemű sodrony, vaskerítés s kavicsrosta készítésére.

FIGYELEM! Sok értéktelen utánzatot szoktak ajánlani.

Globin czipőtisztítószer **legszebb**

Kérjünk mindenütt határozottan **GLOBINI** Fritz Schulz jun. R.-T.-től.

fényt adja, a bőrt puhán és egészen tartja!

Hérem a n. é. közönséget, hogy férjemnek, Hunyady Gyula nyug. körjegyzőnek, semmiféle hitelt ne nyújtsanak.
Hunyady Gyuláné.

463—1909. szám.

Arverési hirdetemény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelete alatt álló sóföldékből kikerült és összegyűlt, mintegy 50 métermázsát kitevő ócska *kazán-lemezék, tüzi-rostok* és egyéb apró vastárgyakból álló *ócskavas-mennyiségnek eladása* tárgyában *jólyó évi június hó 2-ikán délelőtt 10 órakor* zárt írásbeli árverés fog megtartatni.

Venni szándékozők felhivatnak, hogy egykoronás bélyeggel ellátott, magyarnyelvű zárt ajánlataikat, melyekben a felajánlott egységárak számok- és betűkkel olvashatóan kiirandók, a fenti határidőig alulírott főbányahivatalhoz nyújtsák be.

Bánatpénz fejében az ajánlott összegnek megfelelő 5% az árverést megelőzőleg a főbányahivatali pénztárnál leteendő és csakis a nyert letéti nyugta lesz az ajánlatokhoz csatolandó.

Sóvár, 1909. évi május hó 12-ikén.

A m. kir. főbányahivatal.

Dr. Neuwirth Zsigmond

ügyvédi irodáját
f. évi május hó 1-jétől

a **Fő-utca 100. sz. házba**
(Kollégiummal szemben, Kannengiesser-féle ház)
: helyezte át. :

**Új benzinlokomobilos
:: cséplőszerelvény ::**

— mely egy elsőrendű gyár által június hóban lesz szállítandó — másnemű vállalkozás miatt, legelőnyösebb feltételek mellett, rendkívül jutányosan **átadó.**

Válaszok e lap kiadóhivatalába kéretnek «Alkalmi vétel 76,455» jelige alatt.

PÁSZTORY ÉLŐVIRÁG-KÖTÉSZE.
Telefon 57—33.

Csokor- és koszorúkötésért az országban legtöbb első díjjal kitüntetve. :: Budapest, Rákóczi-út 3. sz. Nemzeti Színház. Képes árjegyzék díjtalan. Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok. :: ::

Ki köhögés,

rekedtség, hurut- és nyálkásodás, torokhurut, górcs- és hókhuruttól meg akarja óvni, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott

= KAISER-féle = MELL-KARAMELLÁKAT

3 fenyővel
5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány.

Csomagok ára **20** és **40** fillér, doboz **80** fillér.

Kapható:
SCHOLZE ALFRÉD
cukrászdája- s kávéházában és
LEFKOVITS EMIL
fűszer- és csemege-kereskedésben EPERJESÉN.

Visonta-Domoszló hegyvidéki = saját termésű
kitűnő asztali-bor

kapható

Csépány Béla

szőlő- és földbirtokosnál = Domoszló, Hevesmegye.

Fehér **4-4**, siller **40** fillér literenkint, 50 literen felüli kölcsön-hordókban.

== **Nagyobb vételnél árengedmény.** ==

Jég kapható naponta reggel 5-7 óráig

GELLÉRT sörraktárában

Kassai-út 9. (Sörház.)

Ugyanott naponta friss **Korona-sör.**

Nádparipa-liliumtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arcbőr biztosítására és szeplők ellen.

— Mindenütt kapható! —

STUBNYA FÜRDŐ

518 méter t. f. m. 38—48° C fokú hévízzel.

Budapest-Ruttkai fővonalon gyorsvonat-megállóhely.

Javallatok:

REUMA KÖSZVÉNY

izületi és izomreumás megbetegedésnél, ischias, neuralgia (idegbántalmak), női bajok és bőrbetegségek esetében, accema, prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkurák, porcellán-, kád- és tükörfürdők, pakolás, izzadási kurák, villamozás, masszázás, uszoda és hidegvízgyógykezelés. — Pompás fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tátrahegység egyik remek fensíkján és így megbecsülhetetlen mint légyógyhely is, nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló ételmezés. Saját fürdőzenekar, lawn tennisz. Álandó előkelő úri közönséggel.

Előidény: július 1-ig. Utóidény: augusztus 20-tól.
50% engedmény.

Képes prospektussal és főlátogatással díjmentesen szolgál az igazgatóság.

A legjobb bőrfényesítő



Egyedüli gyártója:
Székely és Társa Kassa

MEGJELENT

Sárosvármegyei Kalauz

első része.

TARTALMA:

- Sárosvármegye térképe.
- Népszámlálási adatok.
- Járások szerinti beosztás.
- Községek új és régi nevei.
- Bizottsági tagválasztó kerületek.
- Képviselőválasztó kerületek.
- Körjegyzői beosztás.
- Törvénykezési beosztás.
- Hadügyi beosztás.
- Pénz- és adóügyi beosztás.
- Tanügyi beosztás.
- Közegészségügyi beosztás.
- Csendőrségi beosztás.
- Bizottsági tagok névsora.
- Legtöbb adót fizetők névsora.
- Sárosvármegye tisztikara.
- Vármegyei bizottságok és választmányok.
- Községek összesített kimutatása.
- Hirdetések.



SÁROS VÁRMEGYE CZIMERE AZ 1615. ÉVI EREDETI RAJZ UTÁN.

Ára 2 K. Postán bérmentve 2 K. 20 f.

Kiadja KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete, EPERJES.

A Sárosvármegyei Kalauz II-ik része, mely Eperjes, Bártfa, Kísszében városok és a vármegyei községek címtárát fogja tartalmazni, őszszel fog megjelenni.

Kérjünk mindenütt határozottan
GLOBINI Fritz Schulz jun. R.-T.-től.

Értesítés.

Elhunyt férjem vezetése alatt állott régi, jóhírnevű

kályhás-üzletet

továbbfolytatni óhajtván, annak vezetését az ipartörvény által megkövetelt minden kellekkel és szakértelemmel bíró üzletvezetőre bízom.

Midőn ezt üzletfeleim szives tudomására hozom, pártfogásukat magam részére továbbra is kikérem s pontos és gyors kiszolgálásukról előre is biztosítom, vagyok

Eperjes, 1909. évi május hó,

kész szolgáljuk: **özv. Glatz Jánosné.**

Szliács aczélfürdő

(Felsőmagyarországon)

az egyedüli ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női-bajok, hátgerincz és idegbajok, bénulás ellen, átszennedett betegség és erős munkásság után.

Fürdőorvos: dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragasok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust utazás-, valamint lakás-árkedvezményről (az elő- és utószobában) sít. ad

a fürdőigazgatóság Szliács (Zólyomgye).



ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐHÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLLÁSSAL **ELSŐRENDŰ SZIVÓGÁZTELEPEK**

ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINT HETŐK.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT

BUDAPEST V. YACZI-ÚT 30.

ÜZEMKÖLTSÉG.

LŐERŐ ÓRÁNKINT HB. 1½-2 FILLÉR

ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEJYZÉK INGYEN.



Eperjesen a főutcza 91. sz. házban

egy 4 szobából álló, félemeletes udvari lakás bérbeadó; maga a ház szabad kézből eladó.

Bővebb értesítés szerezhető Lőcsei-út 29/a. szám alatt.

A legjobb padlóma

FRITZELACK

Tartós! Elegáns! Kiadó!

Használatban a legolcsóbb!

Tudományos folyóiratokban higienikus tulajdonságánál fogva elismerőleg van említve!

Raktár:

LEFKOVITS EMIL kereskedőnél, EPERJES.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen, s hogy ezen czélját elérhesse: megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kengeti arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem elenkezőleg: sok esetben tönkreteszti arczóját, úgy hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban), sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztáltsága (szepelő, májfolt, kiütések: stb.) ellen páratlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő, s éppen azért, mert a titkot soha senkire sem bízza, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenfélevel kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépítőszert a Földes-féle Margit-crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepelőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtájkát, mitesszert, arc- és kézörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s a mellett a Margit-crème teljesen ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor., Margit-zsappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème-színben) 1 kor. 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában; a hol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így czimezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Kapható Eperjesen:

Pálesch Árpád droguerijában és Williger Pál, Kovaliczky Pál gyógyszerertárában.

Használt ablakok

= olcsón eladók. =

Megtekinthetők Eperjes, Flórián-utca 4. sz. a.



Osers és Bauer kizárólagos MOTORGYAR
Wien, XX., Dresdnerstr. 61-63a.
Magyarországi fióktelep:
Bpest, VI., Poámaniczky-u. 18.

= BENZIN-LOKOMOBILOS =
cséplőszerelvények a legszilárdabb kivitelben.

Benzinmotorok! Szivógázmotorok!

A jelenkor legolcsóbb üzemereje, 2-3 fillér üzemeltetés óra-lőerőnkint.

Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szilid gyártmány!

Kedvező fizetési feltételek. — Költségtetés és árjegyzék ingyen.

Benzin-lokomobilos cséplőszerelvényeink a többek között a következőknek tekintetők meg üzemben:

Ifj. Rohody Pál, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferenc, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csemernye, Varanó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyazar, Gálszécs mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Patroha mellett, 4 HP. cséplőszerelvény.

Boreladás.

Tokajhegyalján Tolcsván

és a zsadányi előhegyen termett, saját kezelésű, tiszta boraimat ajánlom megvételre.

1907. évi szamorodni ára literenként — 70 kor.

1908. » » » » — 70 »

1903. » » » » 106 »

1902. » » » » 2 — »

5-puttonyos gyógy-aszúborok literenként

5 koronától 20 koronáig.

Szamorodni borok 136-literes hordókban szállítatnak, hordók nélkül.

Hordók bérmentve visszaküldendők, ellenkező esetben literenként a hordóért 8 fillér számíttatik.

Tisztelettel:

nagykállói KÁLLAY EMÁNUEL

szőlőnagybirtokos, Tolcsva (Zemplén m.)

KASSÁN Nyulászi Béla

sorsjegyüzletében, Fő-u. 12,

nyerték az elmúlt osztálysorsjáték

legnagyobb nyereményét:

602,000 koronát a 102,565. számú sorsjegyre.

Sorsjegyek az I-ső osztályhoz kaphatók:

Egy nyolezad Egy negyed Egy fél Egy egész

1.50 K.

3.— K.

6.— K.

12.— K.

Húzás: május hó 19-ikén és 21-ikén.

Megrendelés legczélszerűbb postautalványon vagy levelezőlapon.

Esszenciákat



szállítok kiváló minőségben, bármilyen *szeszessitalok, inom táblalikorok és szeszessitalok* azonnali biztos elkészítéséhez. Ezenkívül ajánlok vegyileg tiszta

80%-os eczetszenciákat

pikáns erős eczet előállításához. Receptek és falragaszok ingyen mellékeltek. — Ár-lapok bérmentve.

Carl Philipp Pollak

Szolid, szakavatott képviselők kerestetnek! : PRAG, Mariengasse 18.

Találmányokat szabadalmaztat és értékesít; védjegy- és minta-oltalom az összes államokban

Pataky Vilmos

hites szabadalmi ügyvivő
Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon 89 22.

Saját szabadalmi irodák a külföldön:
Berlin, Paris, Amsterdam,
W., Lelpzigerstrasse 112. 58. rue Lafayette. Keizersgracht 209.

Darkau-fürdő

(Osztrák-Szilézia).

Legerősebb jódbromtartalmú elsőrangú fürdőhely. Egyetlen hely, ahol tisztán jódfürdőt lehet használni.

Legmodernebb gyógyeszközök. Osrégi park. Elegáns elhelyezés. Penzió gyermekeknek (kísérő nélkül). Posta-, távírda- és vasút-állomás. Idény május 15-iktől október 1-jéig.

Dr. Klinek V. főorvos.

Prospektus és értesítés ő kegyelmessége gróf Larich Mönlich fürdőigazgatójától, Darkau, kérendő.

SZERENCSENAPTÁR 1909. ÉVRE

Ezen szerencsenaptár számait árva gyermekek húzták. Gyorsan válasszon, vegye meg a születése vagy nevenapja mellett álló számot, mert a pillanat kedvezése folytán sokan jutottak már gazdagsághoz és jóléthez.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 2196	1 91604	1 66613	1 90497	1 35829	1 2111	1 16039	1 64752	1 55568	1 2163	1 90947	1 39147
2 19490	2 66706	2 9993	2 65946	2 78972	2 38744	2 38696	2 69046	2 11168	2 17356	2 66758	2 78854
3 23923	3 41500	3 23385	3 11188	3 90617	3 65941	3 55243	3 2164	3 17358	3 16001	3 39104	3 2148
4 74912	4 62923	4 38678	4 24691	4 53826	4 53849	4 79365	4 17363	4 2151	4 38619	4 9401	4 33116
5 79371	5 2211	5 78977	5 13990	5 66612	5 90615	5 39191	5 19586	5 33400	5 63238	5 4399	5 33309
6 90908	6 19489	6 90491	6 19491	6 90937	6 108703	6 22700	6 3109	6 11143	6 78957	6 19537	6 18811
7 23379	7 23947	7 66736	7 78886	7 9432	7 39108	7 16009	7 33302	7 19516	7 39135	7 3539	7 78964
8 55235	8 52405	8 52264	8 22670	8 19446	8 92875	8 19594	8 74919	8 23416	8 90638	8 66638	8 53832
9 95859	9 66694	9 65925	9 75824	9 33376	9 66730	9 90611	9 52442	9 33106	9 66705	9 55548	9 90940
10 16040	10 52250	10 39167	10 52265	10 3522	10 39197	10 2138	10 55396	10 37239	10 18332	10 39122	10 55229
11 6777	11 2144	11 74992	11 22452	11 17364	11 65923	11 18383	11 75823	11 11156	11 38627	11 66603	11 6785
12 38655	12 18388	12 18338	12 6789	12 95874	12 18356	12 23390	12 66726	12 9406	12 9914	12 78975	12 90950
13 64705	13 37232	13 9973	13 11172	13 4393	13 6800	13 55598	13 52224	13 39160	13 23381	13 16031	13 3534
14 41478	14 9499	14 23456	14 38610	14 78997	14 24684	14 53835	14 38707	14 91615	14 18316	14 38624	14 19435
15 55226	15 90462	15 74981	15 3505	15 64838	15 4360	15 79368	15 33120	15 63915	15 2100	15 2101	15 74908
16 90901	16 19564	16 38741	16 16032	16 39186	16 33396	16 64758	16 9968	16 55541	16 33343	16 23497	16 55362
17 2216	17 22654	17 55556	17 78884	17 74987	17 78881	17 2188	17 19442	17 79352	17 19544	17 18305	17 66763
18 33438	18 19566	18 74988	18 52238	18 64832	18 55354	18 18379	18 23946	18 66618	18 2124	18 52274	18 63742
19 75802	19 38725	19 2169	19 91623	19 90931	19 39184	19 33393	19 3540	19 55353	19 9457	19 66650	19 75821
20 108702	20 99649	20 18345	20 55245	20 23948	20 16018	20 55580	20 17355	20 90907	20 33104	20 55552	20 78956
21 39190	21 53844	21 92893	21 17360	21 9458	21 33426	21 78887	21 90948	21 3449	21 78989	21 69020	21 90902
22 52296	22 23451	22 11189	22 39139	22 18387	22 19557	22 95869	22 9956	22 11171	22 55363	22 4389	22 52142
23 66710	23 63912	23 78990	23 24689	23 19560	23 33460	23 65939	23 55526	23 37245	23 52218	23 22612	23 66654
24 74952	24 41495	24 90632	24 66656	24 35819	24 13994	24 90933	24 16029	24 16008	24 13981	24 63904	24 52148
25 90945	25 39113	25 41490	25 39142	25 2101	25 63248	25 24659	25 24682	25 19510	25 23939	25 108724	25 2179
26 22689	26 66768	26 66745	26 63233	26 55571	26 78883	26 18363	26 69040	26 92886	26 92895	26 9901	26 33354
27 78861	27 39165	27 52426	27 22494	27 74902	27 41487	27 4396	27 39107	27 52201	27 2181	27 22610	27 22681
28 55597	28 23395	28 33121	28 2201	28 90646	28 66759	28 17361	28 66740	28 66738	28 24681	28 23386	28 16004
29 59366	29 66683	29 4397	29 55388	29 18364	29 38683	29 18364	29 52220	29 75806	29 74913	29 16037	29 91612
30 63728	30 9994	30 23469	30 75412	30 23496	30 90637	30 90637	30 90603	30 55504	30 55586	30 33123	30 92878
31 9917	31 22693	31 22693	31 66765	31 66765	31 74929	31 74916	31 74916	31 74969	31 74969	31 39138	31 39138

A XXIV. magy. kir. szabad. osztályorsjáték I. osztályának húzása 1909. május 19. és 21-én fog lefolyni.
Az I. osztály egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad
sorsjegyek arai: K 12.- K 6.- K 3.- K 1.50

Az eredeti sorsjegyek szétküldése az összeg előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétellel is történhetik. Legkényelmesebb a postautalvánnyal való megrendelés. A pénz bérmentes beküldhetése céljából szívesen szolgálunk t. vevőinknek díjtalanul postatakarékpénztári befizetési lapokkal. A játék résztvevőinek minden lefolyt húzás után megküldjük a hivatalos nyereményjegyzéket. Fenti szerencseszámok kizárólag csakis

A most be- 400,000 koronás fő-
fejezett fő-
huzásnál a nyereményt ötödször
fizettük ki t. vevőinknek. Ezuttal a
66614. számú sorsjegyre.

Gaedicke Bankházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11. kaphatók.

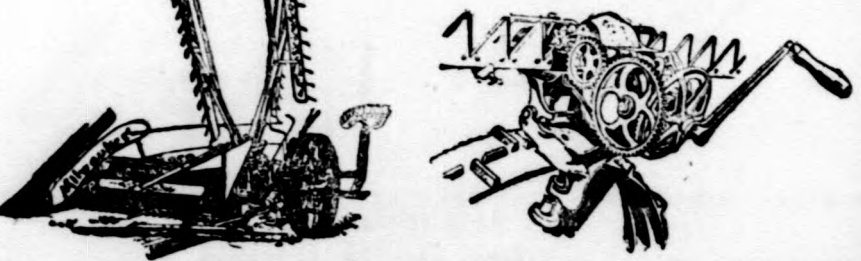


70 és megbízható aratógépet
szívesen vásárol a gazda, mert azzal időt és pénzt takarít meg.
Teljesen megbízható, kiváló szerkezetű és nagy munkaképességű gépek:

- „Milwaukee“ kévekötő aratógép,
- „Milwaukee“ marokrakó aratógép,
- „Milwaukee“ fűkaszálo gép,
- „Milwaukee“ acélgereblye, önműködő kiürítéssel,
- „Milwaukee“ köszörülőgép,

melyek az egész világon és újabban a magyar gazdaságokban is mint a legjobbak vannak elismerve.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.



megbízható ügynökök és képviselők az ország minden részében kerestetnek.

Megkeresések Budapest, Főposta postafiók 121. sz. intézendők.

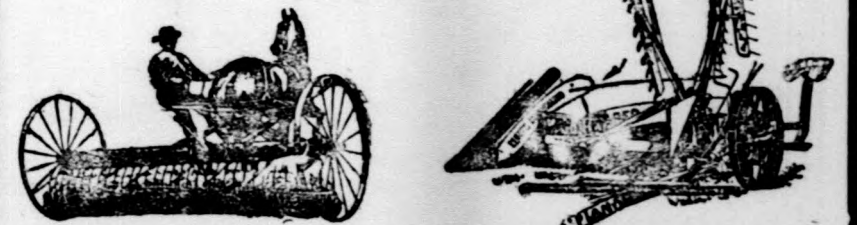


a mezőgazdaságban csakis kitűnő minőségű gazdasági gépek használatával lehet pótolni.

Gépkereskedők, vaskereskedők, gépműhelytulajdonosok stb. részére alkalom nyílik

„PLANO“-gépek és pedig:
„PLANO“ kévekötő aratógépek,
„PLANO“ marokrakó aratógépek,
„PLANO“ fűkaszálo gépek,
„PLANO“ acélgereblyék önműködő kiürítéssel,
„PLANO“ köszörülő készülékek eladásával jó jövedelemre szert tenni.

Teljes jótállás kifogástalan munkáért, legjobb szerkezetűt és kitűnő anyagért.
Megbízható ügynökök az ország minden részében kerestetnek.



Megkeresések: Budapest, Főposta, postafiók 120. sz. intézendők.

Berlini államvizsgálati bizonyítvánnyal
bíró okl. nyelvtanárno tanít

francia és angol nyelvet.

Tandíj: egyenként való tanításnál
óránként 2 korona, csoporttanításnál —
Berlitz-módszer szerint — havonként 10 ko-
rona. Fő-utca 49, II. em., balra.



MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Teljesen befizetett részvénytőke
60 millió korona;
tartálekalap
35 millió korona.

A Magyar Általános Hitelbank kassai fiókja

Fő-utca 45. (saját házában)
foglalkozik a bankszakma összes ágaival.

TAKARÉKBETÉTEKET

jelenleg **4%-kal netto** kamatoztat.
(Postatakarékpénztári befizetési lapokat betétek portó-
mentes átutalására kívánságra azonnal beküld.)

Hivatalos órák: délelőtt 8¹/₂—12-ig.
délután 2¹/₂—4 ..

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a
legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomor-
görcs és gyomorfűv, rögzött székrekedés, máj-
bántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb
női betegségek ellen, e jeles háziszernak évtizedek
óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,
ha mindegyik üveg Moll A.
védjegyét tünteti fel. A Moll-
féle sósorszesz nevezete-
sen mint fájdalomcsillapító
beuörzölési szer köszvény,
csúsz és a meghűlés egyéb
következményeinél legismer-
tebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyer-
mek- és nő-szappan a bőr gyökeres gondozására és apo-
lasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára. —
Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

■ Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. ■

Fő-székhely: Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

■ Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét-mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláír-
ásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszernak, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél, bedörz-
sölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.—
és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Just eijfheuk.
(Törvényesen védve)

SCHLEICH Dr.

TANÁR

KÉSZÍTMÉNYEINEK TERJESZTŐ TÁRSASÁGA
szöv. korl. fel.

BÉCS. I., Karlsplatz N° 3

A tudomány mai állása szerint a BÖR-és
TESTAPOLÁSÁRA a LEGKIVALÓBB
KÉSZÍTMÉNYEK:

Schleich dr. tanár **BÖRKRÉMJE**
Schleich dr. tanár **VIASZPASZTA-SZAPPANA**
Schleich dr. tanár **MÜVIASZ-SZAPPANA**
Schleich dr. tanár **VIASZPASZTÁJA**

Kapható gyógyszerertárakban, drogériákban, illatszertkereskedésekben is.
Ügyelni kell a bevásárláskor arra, hogy minden
csomagon rajta legyen ez a védjegy és a
főttaláló aláírása.

== Raktár ==
Eperjesen:
Pálesch Árpádnál.

== Raktár ==
minden gyógyszer-
tárban, drogériában
és illatszertüzletben.

A t. gazdaközönség figyelmébe!

A vetési idény előrehaladta folytán nagyobb mennyiségű, leg-
elsősorrendű, államilag ólomzárolt

lóheremag

készletem maradt fenn, a mit mélyen leszállított áron: 100 kgr.-ként
75 forintért franco ottani vasútállomás, készpénzfizetés mellett (hitelképes
gazdáknak 5¹/₂% kamat-megtérítéssel váltó ellen pr. szeptember 1.)
ajánlok a m. tisztelt gazdaközönség figyelmébe.

Kivánatra mintázott ajánlattal is szolgál

Klein Vilmos Fia
vetőmagkereskedése — Szatmár.



:: Eperjesi Tulipán-kvártélyon (1908. nov. 18.) ezüst-éremmel kitüntetve. ::



Rigutto Luigi és Társa

Konstantin-utca 7. :: EPERJES :: Konstantin-utca 7.

Három év óta fennálló vállalatunk elvállal mindennemű beton-munkát; mozaik-,
beton-, cement-csatorna, hidak, istállók, gépalapozások, műkölépcsők, járdák,
vasbeton-cementlemezek készítése. :: :: Állandó raktár beton-csövekben.

:: :: A nagyérdemű közönség támogatását kérjük. :: ::

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószer puha-padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fénymáz képeretekhez 40 fillér.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.
Keil-féle legfinomabb cipő-krem 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

BOHRANDT J. V. czégnél, EPERJES.

Igló: Fogyasztási szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor utóda. — Kisszeben:
Kassevits J. János.